

GAZDASÁGI LAPOK

23. szám.

Megjelenik minden vasárnap.

1911. Junius 4.

Szivattyúk és Mérlegek

Különlegességi gyár
GARVENSWERKE
Központi igazgatás:
Bécs, II., Handelsquai Nr. 130.
Városi mintaraktár: Garvens W.
Bécs, I., Schwarzenbergstr. 6.

ELSINGER M. J. ÉS FIAI

BUDAPEST
V., BATHORY-U. 6.
TELEFON 32-58
HAZAI IPAR

GYÁR
LAJTA-SZENT-MIKLÓS
SOPRONMEGYE
HAZAI IPAR

VIZMENTES PONYVÁK

KAZALOK, CSÉPLŐGÉPEK ÉS MOZDONYOK BETAKARÁSÁHOZ STB.
NYERS PONYVÁK // GABONAZSÁKOK
REPCZE BEHORDÁSHOZ // JUTA ÉS LEN
SÁTRAK, VEDREK, TÖMLŐK, KÖPENYEK, LÓTAKARÓK
.. LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS ..
MINTÁK INGYEN ÉS BÉRMENTVE

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD

Budapest, Váci-körút 69.

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatosak:

Locomoblok és cséplőgépek, benzínmotoros cséplőkész-
letek, magánjáró gőzgépek, szalmakazalozók, lóher-
cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálógépek,
marokrakó- és kévekötő-aratógépek, szénagyűjtők,
széns- és szalmaszájtok, boronák, sorvetőgépek,
Planet Jr. kapálók, kukorica-morzsolók, szecska-
vágók, répavágók, darálók, őrlőmalmok, egy-
temes szőlőkék, 2- és 3-vasú ekék és
minden egyéb mezőgazdasági gépek.

Kisküküllőmegyében (Erdély) Szászvesszősön, szarvas-
marhára és sertések bevásárlására **ügynöki és alkuszi**
üzletet nyitottam, szíves megbízásokat kér a tisztelt
uradalmaktól és birtokos uraktól

teljes tisztelettel

Cím: Szászvesszős.

Posta és távirda: Küküllővár.

Vasut: Zsidve.

Bedőházi Pál

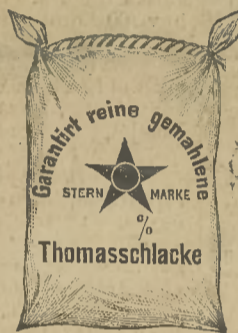
ügynök és alkusz.

Őszi trágyázás!

Valódi Stern-Marko védjegyű

THOMASSALAK

Valódi csak, ha ilyen
zsákban van és ere-
deti ólomzár van
rajta. Minden zsák
tartalomjelzéssel van
ellátva.

Kalmár Vilmos

a Thomasphosphatfabriken, Berlin,
vezérképviselője

Budapest,

VI., Andrásy-ut 49.

ÓVAKODJUNK A
HAMISÍTÁSOKTÓL!

Eladó 1000 holdon felüli
gyönyörű, sárosmegyei

BIRTOK.

Bővebb felvilágosítást ad:

Röjtöki Bauer Antal

földbirtokközvetítő irodája

Budapest, VIII., Baross-utca 4. szám.

Telefon 166-66.

A legolcsóbb és feltétlenül **biztos ellenszere** a szőlő per-
nosporájának a **dr. Wagner Jenő és Emil** budapesti vegyészeti gyár
által előállított

PRO VINO

mely a rézgáliczon kívül közömbösítésre és a **tapadás előmozdítá-
sára** szolgáló anyagokat is tartalmaz.

Üledéket nem képez! A perme ruganyosságánál fogva a sző-
vetek növekedésével lépést tart! A „Pro Vino“ por nem romlik s egyik
évről a másikra eltartható!

ÁRA loco Budapest raktár:

50 kg.-os zsákokban kg.-kint 55 fillér.

10 és 5 „ „ „ 58 „

Aki szőlőgazdáink közül még nem használta ezt a szert, tessék
kicsinyben kísérletet tenni, hogy a „Pro Vino“ kiválóságáról sze-
mélyesen meggyőződhessen! — A por megrendelhető a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

A több mint 25 év óta fennálló **csakis** gőzekéket gyártó **HEUCKE A.** hausneindorfi gőzekegyár
tulhevitett (forrógőz) rendszerű gőzeke-készleteit szállítja a magyarországi vezérképviselőt:

Komáromvidéki Takarékpénztár r.-t. Komáromban.

NAGYON takarékos szén- és vízfogyasztás. Rendkívüli **MUNKAERŐ.**

Pályázatokhoz csak bizonyítványmások csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvesztéseért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

KIS HIRDETŐ

Kis hirdetések ára: minden egyes szó 4 fillér, csak oly levelek továbbíthatnak, melyek a szükséges postabélyeggel ellátva küldetnek be.

Alkalmazást keresők.

Intéző,
gyakorlati gazdasági vizsgát tett, földmivesszóló kitűnően végzett, 40 éves, ref. vallású, családos, 22 évi gyakorlati alapos szakismeretke, jártas a gazdálkodás minden ágazataiban, tejjgazdaság, hizlalás, szőlőművelés és könyvvezetésben, birtok bérbeadása folytán november elsőre szakképzettségének megfelelő állást keres. Szíves megkeresések Bertalan József Sár-mellék, Zala megye, címre kerestnek.

A hódmezővásárhelyi
m. k. r. földmivesszóló két éves tanfolyamát folyó év végén több oly, részben már katonakötelezettségének eleget tett fiatalember végzi, kiket az igazgatóság mint botosispánokat, gazdákat, gazdasági segédeként és munkafelügyelőket felfozadásra legmelyebben ajánlhat. Ezen ajánlat-tétel annyival is inkább figyelemre méltó, mert az igazgatóság szigorúan ragaszkodik ahhoz, hogy tanulói közül csak minden-képen megfelelő, teljesen érde-mes, becsületes, törekvő és szorgalmas ifjak élvezzék pártfogását. Szíves megkereséseket a bér megjelölésével kér az igazgatóság.

Intézői állást
keres 32 éves, nős, keresztény, elméletileg és gyakorlatilag kép-zett, 12 évi praxissal bíró gazda-tiszt. Szíves megkereséseket kér Baráth Endre, Kunhegyes, Szol-nok megye.

Földmivesszóló
végzett, gör. kath. vall., 20 éves nőtlen egyén azonnali belépéssel keres gazdaságban irnoki, gyakornoki, kulcsári vagy ennek megfelelő állást. Cim: Oláh Pé-ter, Makó, Bátor Erdély-u. 1692. sz.

Gazdasági
gyakornok, földmivesszóló jó sikerrel végzett, 18 éves intelli-gens fiatal uriember gazdaságba, főképpen gyakorlati szerzés vé-gett, csekély díjazás mellett mint gyakornok ajánlkozik. Állását azonnal elfoglalhatja. Bővebb felvilágosítást ad a Nógrádvár-megyei Gazdasági Egyesület tit-kársága Balassa Gyarmaton.

Földmivesszóló
végzett ref. vallású, nőtlen egyén, kiszolgált huszár szakaszvezető, egyévi gyakorlattal, gazdaságban megfelelő állást keres azonnal vagy későbbi belépéssel, jártas a gazdaság összes ágaiban, te-henészetben, az egyszerű és kettős könyvelésben. Beszél ma-gyar, román, szerb és törve tót nyelven. Czim: Balla István, Magyarcsanakád.

Gazdatiszti
állást keres bármikori belépéssel, róm. kath., nős, gyermektelen egyén, ki a magyar, német és szerb nyelvet tökéletesen bírja, a gazdaság önálló vezetését és könyvvitelt tökéletesen bírja, a gazdaság önálló vezetését és könyvvitelt teljesen és kifogás-talanul érti. Czim: Burnáty in-téző, Bács-Topolya.

VIZELLÁTÓ TELEPEK, SZIVATTYUK
minden formában a legjobb szerkezettel, automa-tikus marhaható telepeket gazdaságok, ura-dalmak stb. részére épít mint különlegességeket **Anton Kunz** cs. és kir. udvari szállító **Mährisch-Weisskirchen**, Morvaország. Kitűnő referenciák, terület-megtekintés a legolcsóbb áron. Ajánlatok és díjszabások ingyen.

Betöltendő állások.

Gazdasági állások.
Valamennyi betöltendő állás tel-jes címezzel olvasható a 10-ik évfolyamban álló Országos Pá-lyázati Közlönyben. Ingyen mu-tatványszám. Budapest, Üllői-ut 55. szám.

Kerestetnek
intéző, több gazdasági, segéd-tisztek, magtárosok, kulcsárok, irnokok, gazdák, tehenészek, gyakornokok és többféle gazda-sági személyzet. Bővebb lvas-ható az Országos Pályázati Köz-lönyben. Mutatványszám ingyen. Budapest, Üllői-ut 55. szám.

Nagyméltóságú
Báró Wodianer Albert ur kom-játi uradalmába a cséplési idényre három cséplési ellenőr felvétetik hav 60 korona és mosáson kívül teljes ellátás mellett. Gépkezelői vizsgával bíró akadémiái hallga-tók küldjék tetszerelt folyamod-ványaikat „Jóságfelügyelőség” Komját, Nyitra megye címre.

A folyó évi
répaátvételi idényre megbízható, ügyes, tisztességes **répaát-vevők** kerestetnek. Leginkább gazdatisztek nyerneek alkalma-zást. Irásbeli ajánlatok a Hatvani Czukorgyár R.-T. Deutsch I. és Fia céghez Hatvanba intézendők.

Pusztalaki gazdaságban
földmivesszóló végzett, katona-ságnak eleget tett gyakornok ke-restetik. Sajátkezűleg irt folya-modványok Mihó Kálmán intéző címre, Győrtelek, Szatmár m. kéretnek.

Kerestetik
ellenőr mielőbbi belépésre. Oly egyének, kik nagyobb ura-dalomban már ily minőségben hosszabb ideig működtek, adják be pályázatukat bizonyítványmá-olataik mellékletében, melyek vissza nem küldetnek, Uradalmi számtartóság. Baranyaszentlőrinc címre.

Városi tejközpontoz
tejjgazdaságban és számvitelben teljesen jártas, magyarul és né-metül beszélő, önálló rendelke-zésre képes, jóra való gazda-tiszt intézői állásra ke-restetik. Bizonyítványmásokkal felszerelt kimerítő aján-latok „Tejközpont 30” jellege alatt a kiadóhivatalba küldendők.

Irodatisztet
keres a csókai uradalom. Meg-kívántatik: a magyar és német levelezésben teljes jártasság. Fi-zetés évi 1000 kor., mosás és ágyneműn kívül teljes ellátás. Nőtlen fiatalemberek adják be ajánlatukat Fleischl Dezsó urad-tisztartó címére Csóka (Toron-tál megye).

Azonnali
belépésre keresek egy megbiz-ható, erélyes, koráukelő gazda-sági irnokot, ki a gazdasági könyvvitelben már jártas. Fize-tés hónaponta 60 kor. és teljes ellátás, kivéve mosás. Szily Kál-mán, Morgány, u. p. Gelse.

Szülő-kötözőfonál

jobb és olcsóbb mint a raffia.
zsák és ponyva
a legjobb minőségben és legjutá-nyosabban a

FISCHER-féle
zsák- és ponyva-gyárban,
BUDAPEST, V., Nádor-utca 31—53. sz.
szerezhető be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10—12 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyva-gyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás. **Ponyvaköl-csönző-intézet.** — Manilla-zsinegek, kévekötelek, lópokró-czok. Tessék ajánlatot kérni.

Szalmasajtoló,
kevésbé használt állapotban, igen előnyös árban eladásra ajánlatik **Szücs Ödön,** Budapest, VI., Nagymező-utca 66., czég által.

TÖRV. VED.
ILIOLO
SÓS
BORSZESZ
PASZTILLA
ÁRA: 12 FILL.

Háromszor lett olcsóbb a sósborszesz az **ILIOLO** sósborszesz PASZTILLÁK által. Darabja 12 fillér.
BIZONYÍTVÁNY.
A f. hó 18-ikán átadott „ILIOLO” sósborszesz pasztilla a mentholos sósborszeszek rendes alkotrészeiből áll és **semmiféle** más — esetleg az egészségre ártalmas alkotrészeket — nem tartalmaz. Ezen pasztillával ca. másfél-két deci liter jó minőségű sósborszesz állít-ható elő.
SPIEGEL BÉLA s. k. hites törvényszéki vegyész.

Az **ILIOLO** sósborszesz pasztillák feleslegessé tették a drága és törékeny üvegeket.
Az **ILIOLO** sósborszesz pasztillák jóval több fájdalomcsillapító anyagot tartal-maznak, mint a készen vett sósborszesz s ezáltal hatásuk utólrhetőtelentül gyorsabb és biztosabb lett.

Az **ILIOLO** sósborszesz pasztillák ára darabonként ... 12 fill. hozzáadandó 1 deci tiszta spiritusz 20 „ 1/2 deci víz ...
Eredmény: 1 1/2 deci kitűnő sósborszesz **összköltség 32 fillér,** ellenben ugyan-ezen mennyiség ára üvegekben eddig volt (egy 44 filléres üvegnek tartalma csak 1/2 deci), tehát 8-szor annyi a 44 fill., összesen 1 K 32 fill., tehát a megtaka-rítás 1 pasztillánál már 1 korona.
Kapható mindenütt. Nagyban eladás: **Türk József** gyógyszerész, **Stessel Nándor** és **Fia** és **Thallmayer** és **Seitz** cégeknél Bu-dapestben. — Minden egyes pasztillához használati utasítás van hozzá csatolva és akár egy gyermek által elvégezhető.
ILIOLO vegyészeti laboratorium Budapest, IX., Páva-u. 10. Telefon 52—09.

Keltetőtojások
tavaszi szállítására elő-jegyezhető **REITTER OSZKAR** főkapitányánál Nagybecskerekben.
Angliából hozatott faj-tiszta telivér elsőrendű **Fehér Orpington** **Fehér Wyandotte** (amerikai kitűnő téli tojó) **Sárga Orpington** **Óriás pekingi kacsa**
tojások darabja **60 fillér.** Törés és rázás-mentes, teljesen biztos csomagolás fa-ladákban ingyen.
Kitüntetések: Arad, Budapest I., Bu-dapest II., Belgrád, Berlin, Lovrin, Lu-gos, Nagybecskerek, Nagyvárad, Po-zsony, Pécs, Pancsova, Szófia, Szatmár, Szeged, Szabadka, Tomesvár, Veszprém, Wien, Zenta. **Hazai és külföldi** leg-nagyobb és legelső kitüntetések. **Alami nagy aranyérem.** Őszi szállításra elő-jegyezhető elsőrendű óriás angol emdeni libákra darabja 25 korona.

Elsőrendű magyarfajú Erdélyi jármosökrök,
ugyszintén 1 és 2 éves magyarfajú **Erdélyi ökörborjúk**
minden időben nagy választék-ban kaphatók
ALEXA MIKLÓS-nál Szamosujvárt.
(Szolnok-Doboka megye.)

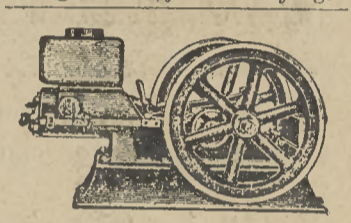
TEJ-
szállító kannák
szeparátorok
hűtő készülékek
Köpülők stb.
KLEINERES FLEISCHMAN
Vas-és fémáru gyárából
MÖLLING BECS mellett
Eljyűzek ingyen

WOHANKA FÉLE NYERSOLAJ MOTOROK és LOKOMOBILOK. ÜZEMKÖLTSÉGEK NAGYSÁG 1 1/2-2 fillér SZERINT
ÓRÁNKÉNT és LÓERŐNKÉNT. NINC S ROBBANÓ-és TŰZ-VESZÉLY! -MINDEN PÉNZÜGYÖRI ELLENŐRZÉS és ENGEDÉLY NÉLKŰL.
WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST, V. VÁCI-KÖRUT 76.

Csépelt, kuszált
lenszalmát
legmagasabb áron vásárol
Rónai Lénác és Fia czég, Uj-Verbász (Bács-Bodrog megye).
Szíves ajánlatok minta kíséretében nevezetthez intézendők. Megfelelő minőség esetén a lenszalma helyszinén meg-szemléltetik.
Telefon 35. szám.

Pannonia Szállóda
BUDAPEST,
VIII., Rákóczi-ut 7. sz.

Győri első fajbaromfitenyésztő-és hizlaló-telep
(Wache Alajos utóda) **Győr**
szépségre és tenyésztőképességre kiváló gonddal nevelt tiszta faj-törzseiből szállít:
Óriási pekingi kacsoját darabonként 50 fillér.
Tyuk-fajából tojást darabonként 40 fillér.
Májustól kezdve fiatal állatokat.
Árak ab Győr. Törésmentes csomagolás. 75% termékenység.

Waterloo benzine motor
eredeti amerikai
2 HP compl. ... K 1200.—
4 HP " ... K 2000.—
6 HP " ... K 2900.—
8 HP " ... K 3800.—
12 HP " ... K 5200.—
börmentve bármely magyarországi állomá-sig, beleértve a csővezeték és szerez-lés.
Szállít: **Dénes B. Budapest, V., Lipót-körut 15.** — Készpénzfizetésnél 10% sonto. **Kereskedők** magas enged-ményt élveznek. — **Arjegyzék** ingyen és bérmentesen.

MASTIN? előállítva Dr. Trnkóczy után, eddig az első és egye-düli **hízó és óvszer.** Megvédi a marhát a beteg-ségtől és erős, egészséges marhát alkot. Kapható a kereskedőknél is.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORIZMICS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV: Hozzunk mezel gazdaságunkb. helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	16 kor.
Fél évre	8
Negyed évre	4

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Muzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala vess fel.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogad-
tatnak el.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utánnomási jog fentartva.

KÉZIRATOKAT A SZERKESZTŐSÉG NEM AD VISSZA

TELEFON: 623.

TARTALOM.

	Lap
Szemle. — n.	391
Gazdasági levél. — Káldy Szűcs János	392
Tárca. — Mozgóképek a gazdanapokról. — Buzsi Géza Félix	392
A IX. országos gazdakongresszus elé terjesztett javaslatokban történt változások, miként azokat a kongresszus határozatokká emelte	393
A táncos (Discos)-eke	395
Könyvismertetés	395
Kérdések és feleletek	396
Kérdések: Két szomszédos község határvonalának megállapítási költsége? K. K. — Lehet-e a seprőzirkot vetés után műtrágyafélékkel javítani? K. K. — Akáczmagfák kivágatása nyáron s azoknak felhasználása még ez évben az építéshez. K. L. — Lenisek zöldbab- és zellertermelés. Ifj. K. Z. — Gyógynövények termelése kifizetődik-e? Ifj. K. Z.	
Feleletek: Két koronás napszám s az akkord-munka. K. Szűcs János. — Egy pár ló mellett tarthatók-e külön kiadások nélkül kecskét? K. Szűcs János. — Vöröshere jó előveteménye-e a répának? K. Szűcs János. — Szőlőpermetezés. Halász Lajos. — A répa-kimelőgépek beváltak-e a praxisban?	396
Hírek	397
Aprók	398

SZEMLE.

(Gazdasági helyzete: — Osztrákok tanulmányutja. — A központi állattenyésztési mozgalom. — A munkásbiztosítás reformja. — Munkásmozgalmak mint minden évben. — Ipari tüntetések.

Hevesmegyéből a május 30-iki kelettel a következő hirt vesszük:

A meteor jóslata, mely az idei évet rossznak lenni állította, sajnos teljesülni fog. Április nem növelhetett, mert 15-ig mindég fagyott. Reggel a nagy itató vályunkban a jégreteget be kellett verni, hogy a marha ihasson és délután 3 órakor meg 18° R. meleg lett s ez a meleg idő, tehát szárazság tartott május 2-ig, midőn egy kis permetezést kaptunk és még ilyet 5-én is. Ez pár napra megeléjénítette a vegetációt, mire egy meglehetősen esőske következtén, megörült a szivünk, hogy nőhet minden, de csakhamar hidegre fordult az idő és sárgulásnak indultak az árpák, kukoriczák; 25-én pedig erős deret kaptunk. Ez aztán az araszos csalamádét és az épen kibujni kezdőket lefagyasztotta, s így a július elseji etethetősége már hiu remény; mennyiségileg is kevesebb lesz. A búzákat 30 százalékig megkárosította a millió egér, az üres helyeket árpával pergettük be és bevasaltattuk, hogy legalább rozs helyett konvenczióknak adhassuk. A herét ma kaszáltattuk, bárha rendes körülmények között még nem vágattuk volna, de mert az egérkár foltokat gaz verte fel, nehogy ez megöregedjék, jobb takarmányt adjon, le kellett vágatni. Ez a here egy buzatábla mel-

lett van és midőn a kaszásokat megnéztük, megtogatták, hogy mily „rozsdá” van a buza levelein. Még ennek a bajnak is be kell következni, sőt tegnap reggel mézharmat is szállott. A fákon a kertben ma már zsugorodtak a levelek. A kisgazda búzája 70%-ig rossz, úgy hogy 3 métermázsánál több nem lesz 1200°-es holdon. Az aczattolás is az idén rém sokba került, tavaly 120 hold tavaszának a kitisztítása 46 forintba került, az idén ugyanannyi, 146 forintot emésztett fel.

Azt sem hagyhatom megemlítés nélkül, hogy a zabokat, a „Lemma Melanopus” (vetésfehérítő bogár) pusztítja. A szőlőben meg a permetezés daczára a peronospora grasszál, valamint a burgonyán a Phytophthora is Nem győz az ember védekezni a sok ellenség ellen, munkaerő meg minimálisan van. Ilyen bajokkal küzd a gazda, ki az állami terheket első sorban viseli, holott a börziánerek még a Schluss-okat is adómentesen költetik. Ezek a gazda filloxerái és már oly hatalmasak, hogy a kormányval is dacolnak, ki nem meri eltörölni az oly káros határidő üzleteket.

Munkáskézben nagy a hiány, mert vagy 160 fiatal emberünk Amerikában van, ezért az ember napszám már 2 korona 40—60 fillér, a nő pedig 1.20—1.40 fillér.

Rossz időjárás, drága munkaerő mellett a középbirtokos osztálynak el kell még inkább pusztulni, mint a hogy elég ijesztő mérvben eddig is pusztult.

Pozsonymegyéből írják nekünk: A mult héten őrési esőzés volt vidékünkön, egyszer jég is volt, de oly piczi, s oly nagy esővel rövid ideig, hogy nyomot sem hagyott. Azonban vasárnap (21-én) oly hideg szél fujt, hogy fáztunk s este a kertben mindent, még szőlőt is papirossal fedtük be. Hétfőn (22-én) nagy dér volt, úgy hogy a bab teljesen elfagyott a határban. Én a kikelt kukorica közé ültettem babot, hát szerencsés leszek (írja barátunk), mert most bujik. Krumpli dohánnyá (t. i. barnára) fagyott. Kukorica, sűrűkóró úgy van, hogy egyik földön 40—50%, másikon 80—90% elfagyott. A lekaszált luczernám úgy be van verve a földbe, hogy alig tudja az ember villával felemelni. A le nem kaszált luczernát gond lesz levágni s alsó levelei elposzvadnak. A gabona különben buja, de a rozs virágozott (enyém már-már május első felében) részben virágzóban volt és sok eső s hideg szeles napok járnak. Községünkben erős vörheny van, több hallottal. Hűvös van reggel 9—10 óráig, sőt egész nap felöltöben vagyok (május 23-án). Somogy megyei Kéthelyről kapjuk a hirt, hogy az összes gyümölcs elfagyott s feketén hullott le a fáról; hej, pedig de fentük már fogunkat azokra a zamatos almákra, körtékre, barackokra. Tolnából is hasonló hírek érkeznek. Fehérmegyében még a kései tavaszi gabonák-

nak is árta'mára volt a fagy. Általában a rozsról igen rossz híreket kapunk s a jégverések a buzában is tetemes kárt okoztak s mégis lemege a gabona ára, de nem is csoda, mert hisz oly optimisztikus a 25-ig beérkezett hivatalos tudósítások alapján megszerkesztett miniszteri jelentés, hogy a gabonatözsde ebből megint rekordtermést következtet. Ugyan mikor hagynak már fel a nagyzási hóborttal a termésremények mezején? De lássuk a medvét, akarjuk mondani a jelentést, dióhéjban. Terméskilátások: Buza ezidőszerint még igen jó. A rozs vetés több helyen ritka ugyan, ezt a hiányt azonban a kalász hosszúsága és jól fejlettsége pótolja. (Tavaly is ezt irták s a csorbaságról nem szóltak, most is így van). Őszi árpa elég szép. Tavaszi árpa igen szép, néhol tulbuja, de vadrepczés. Zab ujabban ismét szépen gyarapszik, de szinte gyomos. Repce középes. Tengeri változó minőségű, ártott helyenkin a fagy stb. Röviden csak annyit, megjegyezve, hogy Tamások vagyunk ezeknek elhívésében, mert noha pár hete még magunk is vérmesebb reményekkel néztünk az aratás elé, ma a sok elemi csapás (jég, fagy, vihar, szélvész, felhőszakadás stb.) után más véleményben vagyunk, pláne mikor a rozsdakárokról is kapunk több helyről híreket, mikről azonban a minisztérium hallgat. Szőlőkben is van fagykár, terjed a peronospora, szőlőmoly mutatkozik több vidéken; néhol a jég is megdézsmálta a termést. Mindezekből azt következtetjük, hogy átlag középtermésre van kilátás, mit azonban néhol még a munkásviszonyok mostohasága esetleg deprimálni fog.

Portele osztrák földmivelésügyi miniszteri fanácsos hivatalos kiküldetésben volt a mi kertészeti, szőlészeti és borászati intézményeinket tanulmányozni s a fővárosban a kertészeti tanintézetet és ampeológiai intézetet, Budafokon a pinzemesteri tanfolyamot tekintette meg behatóan. Debreczenben a méltán híres munkáskerteket vette szemügyre, a gazdasági akadémiát tekintette meg és a Hortobágy hasznosításának kérdését is tanulmányozta. Örvendünk, hogy az osztrák miniszter hozzánk küldi egyik neves szakközegét tanulmányuttra s hisszük is, hogy a látottak és hallottakból okult is, de mi is tanulhatunk ám az osztrákoktól ez alkalommal. T. i. a szomszéd Ausztria feleslegesnek tartja a gazdasági mellékágazatok mindegyikét külön s önállóan kezelni a minisztériumban, hanem egyszerűen egy kalap alá vonja őket s ezeknek főnöke Portele ur. Nálunk külön van a gyümölcsészet, de már a szőlő nincs a többi között, ez extra gyümölcs, melynek nedvéből készült bor megint más kalap alá helyeztetett és a kertészet megint más lapra tartozik s noha a kertekben méhek is szoktak lenni, azért a méhészet külön szakosztályt képez, más ismét a

PONYVA, ZSÁK, GÉPSZIJ

stb. szükségletünk beszerzése előtt

kérjünk mintát és árajánlatot a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezetétől

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.,

mert csak így győződhetünk meg az áru kiváló jó minőségéről és előnyös áráról.

selyemtenyésztés. Pedig igaz, hogy mindezen gazdasági melléküzemágakat egy ember is jól elszámíthatja s miután ugyanis rokontermészetű valamennyi, ha kiküldetik ily szakférfiú a vidékre p. o. előadás tartásra vagy valami hivatalos szemlére, nem csak egyoldalú információt ad a gazdáknak, hanem kiterjeszkedhet más szűkség dolgok megvitatására is. Mi most az eljárás? Valami baj van a szőlő körül, felírnak a miniszteriumhoz s szakértőt kérnek, jön egy szőlész, tanácsot ad s mikor azt mondja valaki, hogy kérem e gyümölcsfákon is van baj, akkor azzal üti el a dolgot, ez nem az én szakmám, tessék gyümölcsészt hívni. Mennyi felesleges irka-firka, időpazarlás, munkamegtakarítás és utiszámla redukálást lehetne elérni, ha követnők az osztrák példát. Vagy talán a magasabb politika nem engedi ezt? (A mit úgy hívnak erre mifelénk, hogy személyi érdek).

Ereký Károly a „Nagybirtok“ szerkesztője agitációját dicséri azon felhívás, melyet az „Állatértékesítő Központ Szervező bizottsága“ bocsátott ki mintegy 35 főpap, nagy és középbirtokos által ellátott aláírással. A felhívás többek között a következőket mondja: „A hivatalos árjegyzések és saját tapasztalataink is igazolták, hogy a nagy husárakból a gazdának nem volt és nem is lehetett érdemen felül haszna, miután a husárakat a közvetítő kereskedeleme tette és teszi elviselhetetlenül nagygyá. Sajnos a gazdatársadalmat büntetlenül lehet rágalmozni, mert nincsen olyan szervünk, a melyik tényekkel tudná igazolni, hogy a husárgaság oka a közvetítő kereskedelem, miért is elhatározták, hogy az állatértékesítés szervezésével elejét veszik a további támadásoknak és felkérjük t. gazdatársainkat, hogy az ebbeli törekvést pártfogolják méltóztatásuk. Érdekes, hogy az aláírók között látjuk Dessewffy Aurél gróf, volt OMGE. elnök, továbbá Pallavicini Éde örgróf és Zselénszki Róbert gróf OMGE. alelnökök nevét is. Tehát kezdenek a gazdák összetartani, szervezkedni a közvetítő kereskedelem fattyuhajtásait, kinövéseit lenyírni. A szervezkedés mintaképeül szolgál a berlini friedrichsfeldi Viehzentrale. Csak előre magyarok, mielőtt a létesítendő tenyészmárkavásár ezt is elnyelné, bárha éppen Ereký felszólalása alapján a gazdakongresszus a levágtató marhát is programjához csatolta, a mit különben Rubinek is helyeselt.

A gazdasági munkásbiztosítás reformálására a miniszter 14 szakaszból álló javaslatot nyújtott be, e szerint ezentul 35 év nem lesz a korhatár, hanem annál öregebbet is lehet rokkantság ellen biztosítani, egyuttal 65 évet betöltöttek

okvetlen elnyerik a nyugdíjat, ha biztosítva lettek. Ezzel reményli a kormány a biztosítottak számát növelni s ez a javaslat lenne lépcsője a jövő kötelező nyugdíjbiztosításnak. A bal-eseti segély a tervezetben egyenlősítve van az ipari munkásoknak nyújtottal (mi eddig nem volt). A táppénz jellegével bíró napi 1 korona segély nem mint eddig 60 napra, hanem 10 hétre terjedhet; a rokkantsági segélyt, mely csak a munkaképtelenségnek 50%-on felüli csökkenésében adatott ki, jövőben 25%-os csökkenésnél is kiadandó volna, mert a teljes munkaképtelenség segélyét duplájára emeli fel. Szép dolgok ezek, de vajjon a hozzájárulások mennyire fognak emelkedni arról ezideig nincs tudomásunk, csak féltünk, hogy a szegény cseledeztartó gazdák ismét alaposan meg lesznek sarczolva, pedig már elég volt eddig is nyögni a sokféle biztosítás súlyos terhe alatt.

Csanádmegyében a mezőkovácsházai járásban a munkások tömegesen megtagadják a munkás-szerződéseket betartását. A munkahiány óriási s e miatt a csukorépatermést válság fenyegeti. Ez a hír járta be a napilapokat. Ottani leghitelesebb forrásból merített értesülésünk szerint Csanádmegyében semmiféle zavargás nincs, sem a csendőrség sem a főbírói hivatal nem tud ilyenről. Az egész vaklármá, mit a szocialisták hangoztatnak a kedélyek felizgatására.

A takarékos miniszter Hieronymi Károly alig hunyta be szemét, ime máris fészkelődnek az állami támogatáson hízó iparvállalatok. Az Országos Ipartanács ülést tartott, melyen egész sereg új ipari alapítás terve került szóba. Főleg a textil iparról regéltek és 2-6 millió állami szubvenciót kérnek. Kérdjük meddig lesz még pólyában az az agyondédelgetett magyar iparnak gunyolt csemetécske, mikor fog az már egyszer lábbaállani? Mikor lesz már végrevalahára elválasztva az édesanya emlőjétől, a kormány szubvenciójától? Mikor szűnik meg a földhöz ragadt gazda adófilléreivel hizlalt ipari vállalkozók zsebeinek tömése? Nem elég az, hogy minden hazai iparcikket rossz minőségben s óriási magasságu áron vagyunk kénytelenek beszerezni, ha nem akarjuk a hazafiatalanság vádját a nyakunkra zudítani? Pedig hát ugyanazt a portékát jobb minőségben s olcsóbb áron kaphatnánk meg külföldi forrásból. Hisszük s reméljük, hogy az ideiglenes kereskedelmi miniszter Lukács is lesz oly jó gazda, miszerint a folytonos szubvenció szipolyázás ellen él vétijogával.

A mindent elnyelni akaró ipar tul az Ozeánon Amerikában is minden irányban kiter-

jeszti polypkarjait. Ime most olvassuk egy cleve-landi lapban a következőket: „Az Egyesült Államok szenátusának külügyi bizottsága tárgyalja Burton ohioi szenátor törvényjavaslatát, mely a Kanadával kötött szerződés megújítását célozza s a világhírű Niagara vizesést szándékozik a nagyiparosoknak kapzsóságától megmenteni“. Lám a világ egyik legnagyobb látványossága az óriási zuhatag a spekuláció áldozata lesz, minden vizét felhasználják a gyártelepek, ha a kormányzat közbe nem lép s nem mondja: Eddig és ne tovább. Hát már minden szép, minden magasztos, minden fenéges, minden isteni iránti kegyelet kihalt az emberek szívéből s csak az aranyborjúnak imádása tölti be testünk vérkeringésének központját, mely ugylátszik egyszerű husdarabbá változott az ultra modern eszmék befogadása óta?

Tul a tengeren világcsodákat nyögöznek le az ipar szolgálatára, nálunk szubvenciókkal tudnak csenevész ipart teremteni, de milliókat érő természetadta erőket, a földi gázokat éve-ki használatlanul engedik heverni. Hol itt a józan takarékos fogalma, az észszerű gazdálkodás ideája? Azután még az ipar lovagjai vetik a gazdáknak szemére, hogy éhletlen.

—11.

Gazdasági levél.

Kavna (Arad-m.) 1911. május 29.

Egyik kiváló gazdatársunk Fehér Zoltán volt kartársunknak nyugalomba vonulása folytán, illetve helyesebben egyik nyughatatlanságból a másik még nyughatatlanabb (szellemi nyughatatlanság) tere lépése révén, — bár ideiglenesen — szerény személyem bizatott meg őt a gyakorlati életben naponta leörlődő mozzanatok leferefálásával helyettesíteni. Azért jelzem ideiglenesen, mert az én hivatásom e lap egy másik kellékét tölteni be részben. Szeretném tehát, ha méltóan tudnám az immár szerkesztővé vált kartársamat helyettesíteni s egyben az én mélyen tisztelt olvasóimat is úgy kiélegetni, hogy unalmas tárgyaik közlésével türelmüket igénybe ne vegyem. Mert hát immár büszke vagyok reá, hogy páran köztük egy kiváló gazdának bizonyult urasszony, báró Blombergerné ő méltósága is, kinek gazdasági érzékét sok férfi-gazda megirigyelheti, már szavakban is tanujelét adták szerény tanácsaim révén érdeklődésöknek. Ezek között különösen érdemen felüli bírálatot gyakorolt Sperker jószágigazgató, amire méltó sem vagyok, mert hiszen bár ki írta volna is a magyar szarvasmarháról azt a remek művet, ugyan olyan bírálatot gyakoroltam volna róla. Hogy ez ép Sperker volt, ez

TÁRCZA.

Mozgóképek a gazdanapokról.

Írta: Buzzi Géza Félix.

III.

(Folytatás.)

Ott folytatom a hol Fehér kollegám elhagyta. Ugyanannál az élelmiszer értékesítési szakosztálynál, a melyről a magam felfogását is előterjeszttem. Hogy az előadói javaslat több részleteivel egyet értünk, az tény. Ha nem akart az előadás beharangozás az élelmiszer és kiviteli r. t. részére lenni, hogy ezen társaság refrakciázhasson és mint egyeduralgató nyuzhassa azután a vevő publikumot akkor jó, de sajnos a javaslatnak mindhárom pontja nagyon is beharangozó jellegű. Hiszen már a hűtőház bevonása a második pontra is erre céloz, mely most plakátokon hirdeti a bundák és szőrmék elraktározását a nyárra. Nagy hivei vagyunk annak, a mit a miniszter egy ízben igen helyesen hangoztatott, hogy a termelők és fogyasztók egymáshoz közelebb hozatassanak és lehetőleg csak egy kereskedő közege közvetítése mellett árusitassanak az élelmiszerek, de ha az azon közege a nagyszállítmányozási milliomas cégek konzorciuma, mely háromszorosan akar aratni az árumegvétele és az olcsóbb szállítás révén és még azonkívül a detail összes hasznát élvezni és sub titulo hűtőház taksa, mely hűtő a földm. miniszter, tehát az adófizetők filléreiből létesített ebből is hasznát kíván huzni, azzal nem olcsóbbítjuk a fogyasztást. Ez nem a termelő és fogyasztó közelebb hozását célozza. A mit el-

eddig több közvetítő élvezett díjként, azt most egy fogja megkaparintani. Ez egészségtelen állapot, annál is inkább, mert hiszen a kiviteli cég ha jobb árakat ér el külföldön, a mit kéltünk, ugyanis nagyon könnyebben ad tul az árun mint en detail s akkor beállhat, ha nem is az „ausverkauft“ állapot, de mindenesetre a kereslet folyamánként az áru magasabb itteni ára. A termelő alig kap valamit, a nagy közvetítő meg zsarol. Nagyobbak csak a dividenda és az igazgatói fizetések lesznek.

A szakosztály tárgya ugylátszik a hazabeszélések jegyében állott. Az „Alimentaria“ igazgatója Hell Lajos felszólalásában ez is csak azt cselekedte. Elmondotta, hogy a colis agricolekkel foglalkozik és az áru házhozszállításával is érvelt, a nagy forgalom és kevés haszon elvének hangoztatása mellett, de elhallgatta, hogy p. o. vaját csak 5 kg-os tömbökben és súlyban adja a meghatározott árért és csak 8 koronás bevásárlások esetében szállít a házhoz. Mely háztartásnak kell egyszerre 5 kiló vaj és mely háztartás bír el 8 koronás napi bevásárlásokat? Tehát az „Alimentaria“ munkája is csak fél munka. Ez sem az élelmiszer ellátás és olcsó bevásárlás megoldása. Tessék a párizsi és berlini piacokat még alaposabb tanulmány tárgyává tenni.

A kongresszus szabályai szerint csak 10 percig beszélhetett egy-egy felszólaló. De a míg más osztályokban el-eltekintettek az idő pontos betartásától, addig itt az elnök ridegen betartotta. Visszatetszést is szült. Hiába a kisebbnek és szegényebbnek soha sincs igaza a nagyobb hatalom és a töke erősebb szemben.

Nagy érdeklődéssel tekintettünk Hutýra Fe-

rencz dr. előadása elé, de sajnos, semmi újat a gazdák által hasznosítandó és érdeklő dolgokat abból tudomásul nem vehettünk. Akörül mozgott az előadás, hogy az 1888. VII. t.-cz. elavult s azt a kor igényeihez méltóan át kell alakítani. Ezt minden gazda átérzte és ugylátszik tudta. Érdekes volt Mérey Lajos felszólalása, hogy a száj, és körömfájás ugylátszik a vagyonosodásnak nemkülönben a fogyasztásnak megmérhetetlen károkat okozott. Ezt is tudtuk. Hutýra azon megjegyzésére azonban, hogy az új állategészségügyi törvény már elkészült, de a külfölddel kötelező 1917-iki kereskedelmi szerződésekkel léphet csak életbe, azt bizony elszomorító tényként szögeztük le. Mérey az azonnali tárgyalást a parlamentben követelte, miután a törvényhozás ugylátszik reáér. Hutýra azonban azon kifogással élt, hogy miután az állatorvosi egyesület az új javaslatot már letárgyalta, előbb még az összes érdekelt testületek elé kell azt vinni. Tehát a gazdát csak hagyjuk tovább szenvedni az állat-egészségügyi mizériák sulya alatt, még mintegy 6½ évig! Mérey sürgősségi indítványt tesz, hogy az OMGE. és a többi testületek sürgessék meg az állategészségügyi törvény létesítését. Nesze, semmi, fogd meg jól. Hutýra, vagy a miniszterium egyik fiókjában pihen ki a törvényjavaslat megalkotásának nagy fáradaimait, az ország szenvedhetünk tovább és ki tudja, valjon az a javaslat a gazdák hasznára válik-e? Hozzászoktunk már ahhoz, hogy meg sem kérdezik őket, ugylátszik imperative reá tukmálják a sok hasznavehetetlen szérumok kötelező használatát. Megint csak a „fuss és fizess“ elve. A fő, hogy a haszon egyeseknek vagy az álladalomnak váljék hasznára. Helf Gott! C'est ça!

az ő különös szerencséje, hogy oly kiváló tehetség, lángesszel áldotta meg a teremő, amely-nél csak szerénysege és fáradhatatlan szorgalma nagyobb. Minthogy pedig akadt olyan elfogult gazda is kritikusaik között, kik reklámnak deklaráltak nagy szaktudását s tenyésztői képességét tanusító remek művet, nem hagyhatom szó nélkül, hogy ezen, — a magyarban sajnos kifejlődött — gyanúsítású megjegyzést agyon hallgassam. Hiszen ép akkor lehetne ezt állítani, ha hallgatna vele, tehát ha csak suttymba tenyésztene a környékbeliek tudtával, mert nem győzi a keresletnek tizedrészt sem kielégíteni, míg ha erre közlésével, céltudatos tenyészelvei ismertetése révén másokat is a magyar tenyésztésre sarkal, akkor pár év leforgása alatt már nemcsak 3 tenyésztőnél lehet magyar kitenyésztett marhát beszerezni, de számtalan helyen Magyarországon is. Már pedig akkor kötve hiszem, hogy olyan árakat kapjon bikáért mint ma.

Hogy leveletem rövidre fogjam, hát bizony nálunk május 6-ika óta jelentékeny eső nem volt, de akkor 2 nap alatt 33.7 mm. volt és pedig jéggel, ami itt szokatlan valami, s 20 év óta nem volt. 35 hold búzavetésünket elverte hol 45—50 %-os kárt okozott. Még szerencse, hogy a 35 hold területet érte csak, mely délnek kisarkal. A szomszédban Tomson 65 cmter vastag rétegben hullott s 3 napig lehetett látni. A búza, mely korábbi vetésű itt már kalászol május 28-ikától, s úgy 50—60%-a vetésünknek kifogástalan, hol ha közbe nem jön valami 10—12 q várható k. holdanként. A többi ugy 8—9 q-ra ad reményt. A zabok gyönyörűek, csak immár esőt kívánnak. 5 nap óta minden nap esett ugyan pár millimeter, csak 28 án volt 7 mm-es, de ez mindkevés. A szomszéd községekben pedig van quantum-satis.

A szénát ma 29-én gyűjtöttem, illetve egy részét, mely fizetett egy 30 q. holdanként megszáritva. A többit most vágjuk. Tengeri kikelt de a sok esőtől, meg elvetése után érte mind beteg, mert a talaj strukturáját is megbetegítette. Hiszen alól van nedvesség, de ez még rosszabb, mert felül kökeményre megvan cserepedesve s így a levegőtől elzárva a gyökérzet. Az ilyen megbetegedett talajon csak gyakori és 10—15 mm-es eső segít valamit, felnyitja az összehúzódott talajfelületén lévő pulzusokat; szóval a legjárhatóságot előmozdítja mind a részeges ember gyomrát is ha egy alaposabb berugástól elrontja, újabb szeszes ital vagy újabb berugással hozza rendbe. Legalább így mondta el nekem több ilyen szeszelés ember, mert biz Isten ezt nem tudom a saját praxisomból. Mert bizony ha nem is vagyok antialkoholista, de fogyasztója sem.

Hreblay Emil témája igen hálás volt. A mit lapjaink évek hosszú során prédikáltak azt itt formális javaslatban találtuk meg. Benne van a körzet, állattenyésztési egyesületek a speciális egyesületeknek eszméje. Az előadó az állattenyésztést a „rög” szülöttével hozza összekötésbe. Még azért sem haragszunk, hogy a mi kifejezésünket a „rög szülött”-jét használatba vette s annak alkalmazását mint primusét Monostori Károlynak imputálta. Nem baj. A fő, hogy mint beharangozók elértük az eszmék felvetését. Kifogásoljuk azonban az elolvasásban azon, czitátumot, hogy „nem baj, hogy milliókat elkísérletettünk.” Pedig ha tervszerűleg és nem ötlet-szerűleg dolgozik az álladalom ezt megspórolhattuk volna. Sem a gazdák, sem az adófizetők pénzével dobálozni az álladalomnak nem szabad, pláne azért, hogy egyes emberek tévedéseit fedezze. Ez volt, ma is az, és jövőben is ez lesz a véleményünk. Helyes Hreblay azon tétéle, hogy jó egyedeket, családokat és nemzetségeket csak a „Zucht és Herdbuch Gesellschaft”-ok révén lehet kitenyészteni. A megyei tenyésztési szabályrendeletek megváltoztatását szorgalmazza és hogy a megye és állam egyöntetűleg határozza meg a körzet beosztásokat. Ebből persze kis összeütközés lesz, mely sajnos nem a megye győzelmével fog végződni. Szauer Mátyás e tárgyhoz szólva azt kívánja, hogy azon községekben induljanak ki a körzetek, a melyekben az állatok a kultur talaj az ős talajhoz simultak, akklimatizálódtak és ne az importokból fedezzék a tenyészállat szükségleteket, hanem az akklimatizált anyagból. Ezt is mi prédikáltuk évek hosszú során át. Ereky Károly felszólalásaival valósággal tündökölt, itt, de e többi szakosztályban is a hol felszólalt. Kívánja, hogy apaállatokat, a tenyészegyesületek tartsa-

Egy 4 holdas vizállásos rozsföldet, mely takarmánynak lett nézve, melyből a rozs kiveszett, tengeri alá felszántottam, de csak ugy május 18—19-én lehetett a talajra menni, mely felületén ekkor meg volt cserepedesve s teljesen száraznak tünt fel. Azonban amint az eke felfordította, alól ugy 10—12 cmter mélységben már kovász-szerű sarat hozott fel az eke. Kezdem szurkálni s lehajoltam, hogy kezembe vegyem, amidőn éreztem mocsaras szerű bűdös szagát. Már most hogy fejlődjön egy ilyen megbetegedett talajban a növény? Hiszen a talajban szorult gázok toxinok azt megrongálják mérgezik. Az ilyen talajt csak ugy lehet termővé tenni még az évben, ha az így felforgatott szántást kihagyjuk száradni a nappal, s ha újból elégséges esőt kap, elboronáljuk és bevetjük. Nem szükséges tehát agyagtalajon tömöríteni, különösen esős vidéken és a csapadékos periodusi években, hiszen az eső maga is tulságig tömöríti s teszi a talajt betegg. Védekezés ellene: minden kiadóbb eső után kapálni a kapást s boronálni az ugart. Már most ahol laposra kapálják a tengerit, bizony 4-szer is meg kell azt ismételni, mert egyébként egyszeri nagyobb eső után ha elmulasztjuk a fellazítást, már beteggé tettük a talajt. Az átázott, vízzel telített talaj felülete gyorsabban megcserepededik napos melegben mint a kevésbé nedves, de a hajcsövesség elébb szűnik meg a nedvesnél. Erről ugy is meggyőződhetünk, ha egy karéj frissen sült, lágy kenyeret pirítani akarunk. A felülete bár meg is éghet, belől mégis czopákás, kovászosszerű lesz. Míg a száraz kenyeret tökéletesen lehet megpirítani.

Tegnap volt (28-án) vásár a szomszéd községben. Jó ára van a marhának, de azért ne adj Isten, hogy csak 40—45 krajczárt is lehetne kapni a marha élő súly kgjáért, vagyis hogy ennyi esnek az eladott fejős üsző, vagy növénydek állatért. A vén marháért még 30 krajczárt is mernek kínálni. Milyen különbség van ezen ezikknél is a Dunántulhoz viszonyítva? No de tán elég volt ennyi! *Káldy Szűcs János.*

A IX. országos gazdakongresszus elé terjesztett javaslatokban történt változások, miként azokat a kongresszus határozatokká emelte.

I. Közigazgatási és szakoktatásügyi szakosztály.

1. A gazdasági kvalifikáció érvényesülése a közigazgatásban. A javaslat 1. és 2. pontja helyett jön:

1. E végből kívánja a kvalifikációnális tör-

nak, a marhapasszusra az egyesület írja reá a kontrollt. Kívánja a szűkebb értelemben vett tovatenyésztésre és a külön szaporítására szükséges állatokat, de egyuttal annak konstatálását is, a haszonhozam szempontjából, hogy p. o. a sertéseknél a takarmányozási egységek megállapíttassanak, melyek 1 kg. súlyt produkálnak s a legalkalmasabb leggazdaságosabb és a legjobb húst produkáló egyedek használatassanak fel a tenyésztésre. Baneth Adolf a tejszövetkezetek visszafejlődését hozza fel, és reámutat azon e lapokban már többször megpendített anomáliára, hogy a néhány holdas kisgazda csak annyi földet művel meg, mely állatainak tartására szükséges a többit bérbe adja s ő felesap kereskedőnek. Jönnek a több megyének gazdasági titkárai és vesznek horrendum áráért a gazdától tenyészanyagot, a melyet a már kereskedővé átvedlett tudja Isten milyen vidékről hozott és mint a jó hirnevű tenyész vidék állatját bocsátja áruba a mivel a vidék jó hirnevét megrontja.

A javaslat 12-ik pontja, hogy Pontius-tól Pilátusig az OMGE. a GEOSz a vidéki és vármegyei gazd. egyesületek mindannyiának legyen beleavatkozása és zárópontként az álladalomnak, persze mint főfaktorának a tenyésztésbe, az tulás. Egy vidéki tenyészegyesület ügyeibe ne avatkozzék senki annak a vidéknek és vezetőségének a dolga azt helyesen kezelni. Felülvizsgálati joga lehet az államnak, de annak sem a szekatura, hanem csak bizonyos megszorított irányítási alapon.

Az állattenyésztési törvény, melynek előadója Pirkner János volt, semmiképen sem elégitett ki, bárha előadó ékes szavakban adta elő a tárgyat.

vény oly irányu módosítását, hogy a gazdasági szakképzettségnek a közigazgatásban és a földművelésügyi minisztériumban rendszeresített hely adassék.

2. Felkéri a kongresszus a kormányt, hogy a mezőgazdasági ismeretek elsajátíthatása szempontjából az egyetemeken és jogakadémiákon önálló tanszékeket szervezzen és az östermelésre vonatkozó törvényeket a közigazgatási állások a minősítő vizsgálat tárgyává tegye.

3. Felkéri a kormányt az 1883. évi I. törvény-cikk novelláris kiegészítésére oly irányban, hogy mindazon törvényhatósági és r. t. városokban, melyek nagyobb mezőgazdasági birtokkal rendelkeznek, a városi tanács tagjai közé legalább egy szakképzett gazda is választandó. Tekintettel a vonatkozó sürgős gyakorlati szükségletekre, adja meg a kormány a városnak a szükséges anyagi segítséget arra, hogy a városi közéletmezés és az ezzel kapcsolatos városkörnyéki termelés szervezésére és irányítására lehető sürgősen a megfelelő elméleti és gyakorlati kvalifikációval bíró szakembereket alkalmazhassanak.

A javaslat 3-ik pontjából lesz a 4. és a 4.-ből az 5-ik pont.

2. Az érdekképviselétről. Változatlan.

3. A felsőfoku gazdasági szakoktatás és gazdasági főiskola. A bekezdő sorok után a javaslat szövege következő változással fogadtatott el:

A kongresszus enné fogva szükségesnek mondja ki, hogy az ország fővárosában olyan felsőbb gazdasági oktatási intézmény alkottassék, a hol a mezőgazdasági tudomány minden részletét egységesen, fontosságának megfelelő mértékben, a természet és államtudományok kellő vonatkozásában szaktudósok tanítják és művelik, a hol a szaktudás mellett kellő általános műveltséget szerezhetnek mindazok, a kikre majdan hivatásuk nagyobb feladatokat, vagyoni helyzetük nagyobb állampolgári és társadalmi kötelezettségeket ró; a hol a más szakpályára készülők ismereteiket mezőgazdasági irányban kiegészíthetik; a hol a mezőgazdaság megoldatlan kérdéseit kölcsönhatásukban kutatják; amely központ a mezőgazdasági tudomány egész körére kiterjedő működésével ezt a tudományt a többi tudományok által élvezett tekintélyhez juttatja.

Minthogy a fővárosban létesítendő egyetemi színvonalu modern gazdasági felsőbb iskolához a különböző szakokat képviselő és művelő intézetek szükségesek, ezek egy része pedig a fővárosban már is létezik, másik részüknek a fővárosban létesítése pedig a magyar mezőgaz-

Utal arra, hogy az állattenyésztésnek mint mezőgazdasági faktornak a politikában is érvényt kell szerezni és hogy minden alkotás hazánkban a mezőgazdaságon alapul s így a hadsereg fentartása is. Baj az, hogy a gazdák széthúznak, a helyett, hogy tömörülnének s így a nagy terhek ellen is felszólalnának és befolyásukat érvényesítenék. Az állattenyésztés 36 év alatt 1 millióról 4½-re emelkedett, de felemlítendő, hogy tultermelés ebben sohasem fog bekövetkezni. Előadja miként kellene az új törvényt megalkotni, hogy ne a közigazgatási faktorok legyenek tulsúlyban s olyanok, kik csak névszerepeltetésben akarnak részesülni és semmit sem tenni. Az alispáni kinevezés tárgyát képezzék, kiktől ha meg nem felelnek, az alispán a szolgálatot egyszerűen megköszönve, másnak, hozzáértőnek tevékenységét vehesse igénybe. Nem tudta, hogy az állatösszeírás többlete csak 4%, de 1896-ban összel volt az összeírás, most tavasszal, s így azt hiszi, hogy e szám nem tökéletes. Van latitude. A mit fentebb megpendítettünk azt hangoztatjuk is, Pirkner törvényjavaslata, ha az az eredeti két év előtti, akkor azt vissza kell vetni, mert telve óriási hibákkal. De ugy halottuk az módosítva lett. Hogy minden a gazdasági felügyelőségek körül forogjon, minden szál ott fusson össze és semmi befolyást az állatorvos és a hozzáértő megyei uraknak ne jusson, az ellen tiltakozni kell és fogunk is. Előadó s subába dugva tartotta a törvényjavaslatot a helyett, hogy azt a kongresszussal ismertette volna. Célzattal történt-e, vagy anélkül az ugy is kiszül. Képtelen, hasznavehetlen törvényeink vannak már, minek azokat szaporítani.

(Folyt. köv.)

daság érdekében fekszik, a gazdakongresszus szükségesnek találja, hogy a fővárosban létesítendő vagy oda áthelyezendő intézetek a gazdasági felsőbb iskola céljainak és rendeltetéseinak megfelelő elhelyezést nyerjenek.

Az 1911. évi IX. gazdakongresszus felkéri a m. kir. földművelésügyi miniszter urat, hogy az előző pontokban foglaltak figyelembevételével a fővárosban szervezendő felsőbb gazdasági intézmény létesítése, illetőleg mezőgazdasági egyetem megalkotásának lehetősége érdekében a megfelelő elhatározó intézkedéseket megtenni sziveskedjék.

4. A földmivesiskolák reformja. Egy 4-ik pont toldatott a javaslatához :

„4. Felkéri a vallás- és közoktatásügyi magy. kir. minisztert, hogy a középiskolák reformjával egyidejűleg, ha már a gazdaságtan német, olasz, romániai stb. mintára nem nyer helyet valamely középiskola tantermében, a polgári iskola ugy reformáltassék, hogy az, ott, a hol a helyi szükséglet megköveteli, a jobbmodu gazdának az általános gyakorlati műveltségen kívül még némi gazdasági ismereteket is nyújtson és őt az egy-éves katonai szolgálat kedvezményére feljogosítsa.“

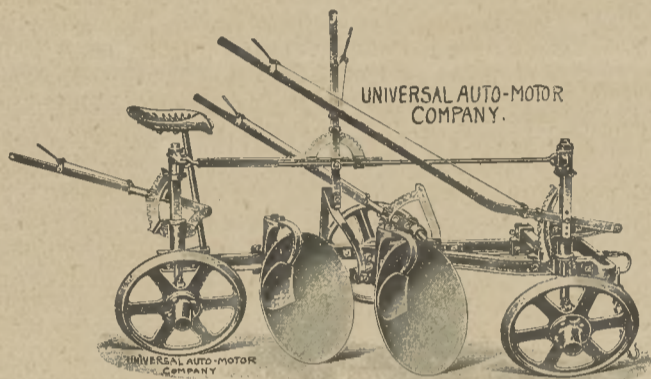
földművelésügyi minisztert, hogy a gazdasági egyesületeknek, főiskolák, szak- és tanítóképezdeknek, alapszabályszerűleg működő Széchenyi szövetségeknek megfelelő anyagi támogatással tegye lehetővé, hogy azok a népies gazdasági előadásokat kiterjeszthessék és rendszeresíthessék és gazdasági vándortanítókat alkalmazhassanak; a gazdasági szaktanároknak pedig több gazdasági előadás tarthatása céljából nagyobb utazási átalányt engedélyezzen.

2. Kivánatos, hogy a gazdasági egyesületek lehetőleg minden járásban valamely nagyobb középponti fekvésű helyen az egész télen át tartó általános gazdasági esetleg a viszonyokhoz képest gyümölcsészeti vagy szőlészeti tanfolyamokat rendezzenek, melynek ugy az elméleti, mint a gyakorlati oktatásra ki kell terjeszkedniök. Ugyanezen a helyeken kisebb állatdíjazásokat, szántóversenyeket, a mezőgazdasági határ- vagy gyümölcsös-, illetőleg szőlőbejárást, gazdasági udvarok és házak megszemlélését kellene rendezni, a mi a tanfolyam eredményének megítélésére és az érdemesek megjutalmazására ad alkalmat. Az ilyen tanfolyam keretében a nőknek is kellene előadást tartani, különösen a baromfityénzés, zöldségtermesztés és tej-

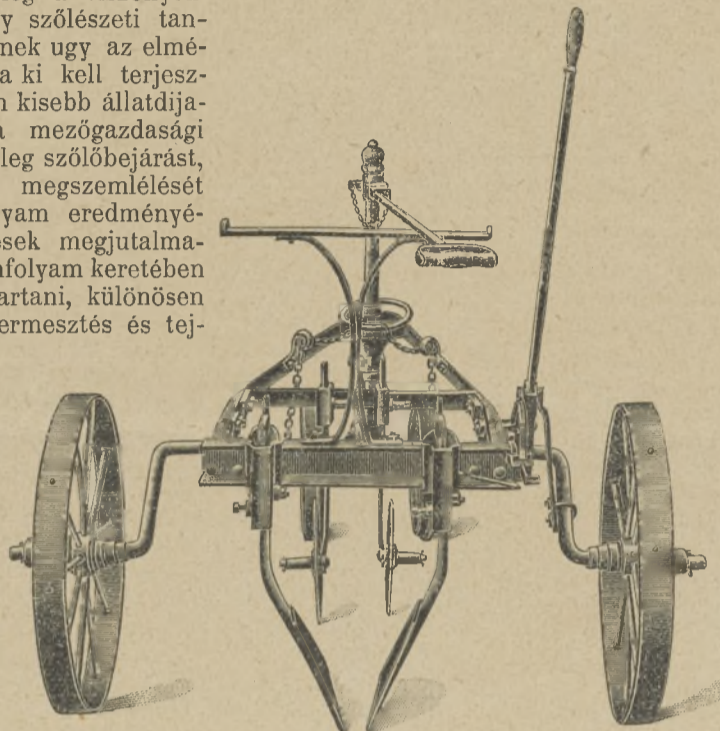
leg mindig eszmecegerével záruljanak. Kivánatos hogy a földművelésügyi minisztérium tanulságos képsorozatokat készíttessen abból a célból, hogy az előadások vetítógépekkel is szemléltethetővé tétessenek. Az előadások rendezésénél közigazgatási tisztviselőket, állatorvosokat, orvosokat és más speciális szakembereket is igénybe kell venni“.

7. A katonák mezőgazdasági oktatása. A javaslat változatlanul elfogadtatott, csupán annak utolsó előtti bekezdésétől kezdve változott következőleg :

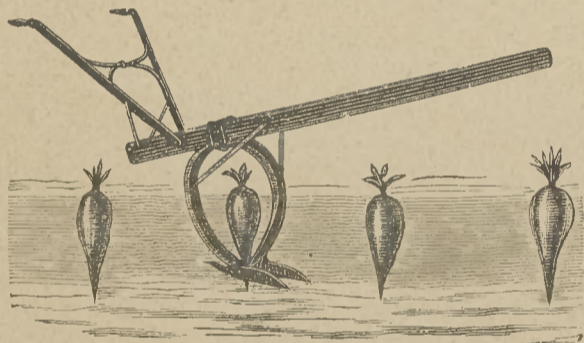
„A különös buzgalmat és előmenetelt tanu-

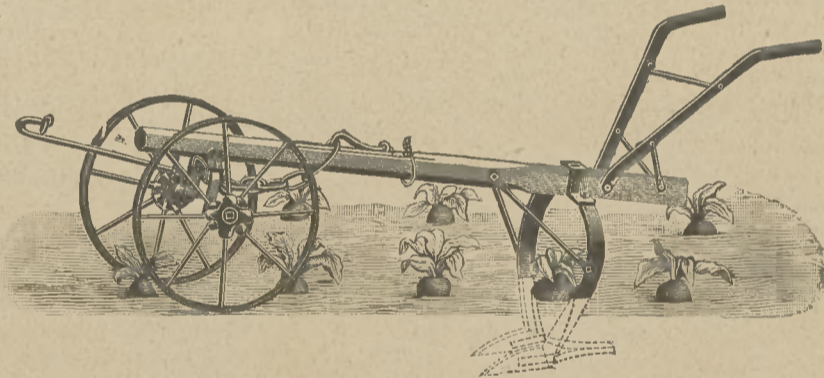
27-ik ábra. Tárcsás Discos-eke.

28-ik ábra. „Pruvot“-rendszerű répakiemelő. (Szöveg a Kérdések és Feleletek rovatában.)

29-ik ábra. Egyszerű répakiemelő fagerendelyen. (Szöveg a Kérdések és Feleletek rovatában.)

30-ik ábra. Takarmányrépakiemelő. (Szöveg a Kérdések és Feleletek rovatában.)

5. Gazdasági népiskolák szervezése. 1-ső pont után jön :

„2. Szükségesnek tartja a kongresszus mindenek előtt az érvényben levő népoktatási törvény szigorú végrehajtását.“

A javaslat 2. pontja lesz 3., 3. pontja lesz 4., 4. pontja lesz 5., 5. pontja lesz 6., 6. pontja helyett jön a következő :

„7. Az önálló jellegű gazdasági iskolák külön szaktanfelügyelet alá helyezendők.

8. Felkéri a kongresszus a vallás- és közoktatásügyi minisztert, gondoskodjék arról, hogy a tanítóképző intézetekben a természettudományokat olyan mértékben és módszer szerint tanítsák, hogy ezzel a gazdasági szakoktatás segítségére legyenek.“

6. Téli gazdasági tanfolyamok.

„1. Kimondja a kongresszus, hogy felkéri a

gazdaság köréből, megfelelő szakember részéről az egészség ápolásáról, a gyermekek táplálkozásáról stb. A kert, lakóház, udvar megszemlélése és jutalmazása által a falusi nőkre is serkentően lehetne hatni.

3. A falusi népies gazdasági előadásokat a gazdasági tanfolyamok mellett is fenn kell tartani, sőt szaporítani kell azokat ott, a hol kellő érdeklődés van. A népies gazdasági előadások rendezésénél az egyes községek speciális viszonyaira tekintettel kell lenni és mindig csak olyan előadások veendőek sorozatba, a melyek érdeklődést kelthetnek. Ebből a célból a községek vagy gazdakörök felszólítandók az előadás tárgyának megjelölésére. Programmba veendő a mezőgazdasági törvények, állategészségügyi intézkedések és rendeletek ismertetése, a szövetkezeti ügy propagálása is. Az előadások lehető-

sítő hallgatók számára a tanfolyam vezetősége bizonyítványt állítson ki, melynek alapján az illetők állami ösztöndíjjal legyenek felvehetőek a földmives-, kertészeti és vinczellériskolákba s ezt befejezve, gondoskodás történjék arról, hogy uradalmakban gazdaságokban nyilvántartás után mint munkafelügyelők és munkavezetők alkalmaztassanak.“

8. A nők gazdasági nevelése. 1. pont végére jön : Óhajtandónak tartja azt is, hogy a meglévő gazdasági egyesületekbe a nők bevonassanak. 2. pont következőkkel toldatik meg :

„Ezenkívül szükségesnek tartja a vándorháztartási tanfolyamoknak olyan arányban való rendszeresítését, hogy mindazon vidékeken, a hol kellő érdeklődés mutatkozik, a női közönség háztartási oktatásban részesülhessen.“ A többi marad.

A lefolyt időny tapasztalatai beigazolták, hogy mégis a

CASE az igazi SZÁNTÓGÉP!

A CASE-gép } csövei nem folynak
kazánja nem megy tönkre
nincsen tuleröltetve.

15 év tapasztalata a CASE járvaszánó gépeket minden más versenyyártmány fölé helyezte.

Vezérképviselet: Hahn Arthur és Társai, Budapest, VIII., Üllői-ut 52/g.

II. Mezőgazdasági politikai és értékesítési szakosztály.

1 *Jövő vámpolitikánk irányelve.* Javaslat változatlan marad következő tóldással:

„V. Kimondja a kongresszus, hogy:

1. a montenegrói szerződés feltételeit nem ismeri ugyan, de a levágásra beereszteni tervezett élő állatbehozatalról eddig követett vámpolitikai rendszerünk teljes felforgatása és állattenyésztési érdekeink legnagyobb kockázata nélkül csak akkor lehet szó, ha Németország a cattarói öblöt előzetesen állategészségügyi szempontból extraterritoriális területnek elismeri;

2. a Görögországgal tervezett szerződést illetőleg a vámtarifában bortermelesünk védelmére felállított mazsolavámot leszállíthatónak nem tartja;

3. Bulgáriával a balkán állatbehozatali összkontingens kimerített voltát tekintve, csupán legtöbb kedvezményű szerződést tart megkötethetőnek a magyar mezőgazdaság sérelme nélkül;

4. A tengerentuli husbehozatali állategészségügyi és külkereskedelmi szempontból egyaránt veszélyesnek nyilvánítja s az osztrák kormány eljárását, amennyiben a magyar kormány hozzájárulása nélkül a koncedált 2000 tonnán felül ily husküldeményeket a közös vámterület területére beereszt, a kiegészítő megszegésének tekintve s az ellen a leghatározottabban tiltakozik;

5. az 1917-ik éven túl terjedő időre szükségesnek tartja, hogy az élőállatbehozatal intézményes kizárása mellett a tengerentuli husbehozatala tilalmazzassék, a kontinensről, illetőleg a Balkán-államokból behozható husmeny-nység pedig kontingentáltassék és annak minimális vámjá a vámtarifában szabassék meg.“

2. *A tőzsdei fedezetlen határidőzlet eltiltása tárgyában.* Változatlan.

3. *Agrár öröklési jog.* Változatlan.

4. *A gazdatiszti törvény revíziója.* Változatlan.

5. *A gabonaértékesítés.* Változatlan.

6. *Az állatértékesítés szervezése.* 3. pont után következők:

„4. Felkéri a kongresszus az OMGE-t, hogy a husdrágaság enyhítése érdekében a vágóállat értékesítésének a „Viehzentrale“ mintájára való szervezését tanulmányozza, illetve azt elősegítse“.

7. *Élelmiszerek értékesítése.* Változatlan.

8. *Borértékesítés szervezése.* Hozzájött még:

„4. Felkérendő a pénzügyi kormány, hogy hagyja jóvá a vármegyék azon hozott vagy hozandó szabályrendeleteit, mely szerint vasár- és ünnepnap a pálinkamérés eltiltandó;

5. töröltessék el a boritaladó, az így elmaradó (20%) jövedelmet pótolja a kincstár a szeszdó megfelelő felemelésével“.

9. *A mezőgazdasági cikkek hamisítása és élelmiszer törvény tárgyában.* A 2. pont 1. kikezdése után jön:

„A laboratóriumok szaporítását az ügy érdekében megfelelően ugy szabályozzák, hogy a törvényhatóságok állítsák fel és rendezzék be az új laboratóriumokat, a földmívelésügyi miniszter pedig gondoskodik a személyi és ügyviteli költségek fedezéséről. Hívjuk fel a miniszter figyelmét arra, hogy az ügy érdeke megkívánja, hogy az ellenőrző állomások vezetőinek egyedüli és főfoglalkozásuk az állomás vezetése legyen és ne alkalmazzanak állomásvezetőkül olyanokat, a kik ezt mellékesen szintén el látják.“

2. kikezdés lesz 3.

A 3. pont 2. kikezdése új szövegben így hangzik:

„A vizsgálati módszerek pontosan és részletesen előirandók és betundandók, az állomások pedig időnkint ellenőrizendők. Minden hivatalos mintavételkor 3 mintát vegyenek, egyik a félnél marad, melyet tetszés szerint arra alkalmas magánlaboratóriumban megvizsgálathat, a 2. mintát a hivatott hivatalos laboratórium: állami, illetve törvényhatósági vizsgál meg, a 3. minta pedig az esetleges hivatalos felülvizsgálatra való. Gondoskodjék a miniszter, hogy az országban egy központi intézet, például az Orsz. Kémiai Intézet kizárólagosan csak a felülvizsgálatokkal foglalkozzék.“

A 4. pont változott szövegü:

„4. A megfelelő felnevelési és szakerőkkel rendelkező laboratóriumoknak adják meg a nyilvános élelmiszerlaboratórium címét és ezeknek szakvéleményét a hatóság mindenkor kellő mértékben figyelemre méltassa.“

A javaslat 4. pontja lesz az 5., 5. pontja lesz a 6., 6. pontja lesz 7., 7. pontja lesz 8. Megtoldatik a javaslat a következőkkel:

„9. Mivel Magyarország nagy mértékben szállít külföldre élelmi és élvezeti cikket, gondoskodik a kormány a kivitt áruk ellenőrzéséről.

10. Mivel pedig a belföldi élelmiszerek termelési gyakran megkárosul hamisított külföldi áruk behozatala miatt, ezeknek ellenőrzéséről is kellő módon gondoskodjanak.“

III. Állattenyésztési és állategészségügyi szakosztály.

1. *Az ország állattenyésztésének fejlesztése.* Változatlan, csak a 12. pont megtoldatik a következővel:

„és ennek támogatására a kormányt is felkérje“.

2. *Az állattenyésztési egyesületek szervezése.* Változatlan.

3. *Az állategészségügy reformja.* 3. bekezdés a IX. országos gazdakongresszus után „rendkívül“ szó, ugyanezen bekezdés még pedig után „legkésőbb“ szó szurattott be. A határozati javaslat végére jön:

„Végül a kongresszus szükségesnek tartja, hogy az OMGE. egyrészt az állategészségügyi törvények módosításának kérdését mielőbb tárgyalja, másrészt odahasson, hogy az új törvényjavaslat mielőbb a törvényhozás elé kerüljön.“

4. *Az új állattenyésztési törvény.* A határozati javaslat változatlan.

5. *A hidegvérű lótenyésztés fejlesztéséről.*

„Mondja ki a IX. országos gazdakongresszus, hogy bár a lovasság harcalképességének fenntartása szempontjából a kiváló katonalónak tenyésztését országos érdeknek tartja és annak nagy közgazdasági fontosságát teljes mértékben elismeri, mindazonáltal a hidegvérű lótenyésztés fejlesztése érdekében a következő intézkedéseket tartja szükségesnek:“

Ezen bekezdés után a többi pont változatlan.

6. *A baromfitenyésztés fejlesztése.* Az első 3 pont változatlan, ezek után jön következő szöveg:

„4. Ezenkívül a házinyultenyésztés fejlesztése érdekében kívánatosnak tartja a kongresszus, hogy:

a) A gazdaközönség figyelme felköltendő erre a fontos gazdasági mellékágazatra, a melynek üzésével különös költség vagy munka nélkül olcsó, jó husra, értékes prémre és szép jövedelemre tehet szert.

b) A gazdasági felügyelők, m. kir. állatorvosok, gazdasági vándortanítók, gazdasági iskolák és gazdasági egyesületek felkérendők arra, hogy gazdasági előadásaik keretében a házinyultenyésztést is ismertessék.

c) A házinyultenyésztés fejlesztésére beállított költségvetési hitel nagyobbítottassék.

d) Egyéb állatok szállításakor nyújtott díjkezdvezmény a házinyulak szállítására is érvényesítettessék.“

(Folytatjuk.)

A tárcás (Discos)-eke.

Azon elven alapszik, hogy a tárcsák erőteljes forgásával a talajt, eltérőleg az évezredes gyakorlattól, nemcsak rögökre törö, hanem porhanyítja, keveri és forgatja is. A tárcsás eke ezen munkájával finom, tömör magágyat készít, mely a növény biztos fejlődésének minden feltételét egyesíti magában. A talaj jó megmunkálása, a nedvesség elpárologását megakadályozza, a boronálást és vetést megkönnyíti, a gyökér szabadon fejlődhetik és felszívhatja a minden oldalon feltárt tápanyagot. A Discos-ekénél alaposan megmunkált talaj finom megmunkálásánál fogva minden csapadékot felvesz és a tarló gyökereit, valamint a mű- és istállótrágyát jól összekeveri és egyenletesen elosztja. Ezen ekék vonóerő-szükséglete 50%-kal kisebb, mint a közönséges ekéké és kemény gyökerekkel behalózott talajban az eredeti Discos-ekék még ideális talajmívelést végeznek, holott közönséges ekével már alig szánthatunk. A legjobb aczéblól gondosan készült eredeti eke nem szorulnak javításra, a discosok önműködően éleződnek; a szántás mélységét emeltyükarral állíthatjuk be, mely az ekevezető üléséről könnyen mozgatható.

Az ekével 10" mélyen is szánthatunk és a barázdaszélességet tetszés szerint 30 cm.-ig beállíthatjuk.

Daczára annak, hogy a Discos-eke beszerzési ára a közönséges ekénél nagyobb, az árkülönbözet már az első évben, a kisebb erőszükséglet és nagyobb terméshozam révén dusan megtérül a mellett, hogy a Discos-ekével megdolgozott talaj a következő évadra még nagyobb értéket nyert.

Árjegyzékkel és bővebb leírásokkal szolgál az „Universal Automotor Company“ Budapest, V., Alkotmány-u. 27., Tanczer József.

KÖNYVISMERTETÉS.

Marha- juh- és sertéshizlalás. Irta Cselkó István. A „Köztelek Olcsó Könyvtára“ kiadványában megjelent füzet, a melyben a szerző általánosan elismert szaktudásával, röviden; de mégis kimerítőleg, könnyen megérthető modorban adja elő a czimben felsorolt vágóállatok hizlalására vonatkozó tudnivalókat. Ismerteti a marhahizlalás rendeltetését és anyagát, a feljavítást és készre hizlalást, a hizómarha hús és zsír termelőképességét, fehérje-, keményítőérték és szárazanyagszükségletét, a marhahizlalást legelőn, zöldtakarmánnyal, száraztakarmánnyal és abrakkal és vizenyős takarmánnyal, az adagolás kiszámítását, a takarmányozási és istállórendet és végül a borjuhizlalást. Hasonló modorban ír a juh- és sertéshizlalásról. A könyvet főlöszleg feldicsérmünk, mert hiszen Cselkó István írta, a ki e téren az egész ország gazdaközönségének elismert tekintélyű tanácsadója és a kinek minden könyve, cikke és kisebb közleménye egyaránt szigoruan tárgyilagos alapossgal van megírva. Itt tehát csak annyit tartunk szükségesnek felemlíteni, hogy ez nem annyira a kiszagáknak való könyv, mert ezek legfeljebb ha sertést hizlalnak, azt is csak pár darabot, a miért aligha fogják megtanulni a Kellner-féle keményítőértékélméletet, a melynek sikeres alkalmazása bizonyos mérvü intelligenciát föltételez; hanem igenis szüksége van e könyvre minden állathizlaló gazdának és gazda.

KEMNA FORRÓGŐZEKÉI

szabadalmazott

SCHMIDT mérnökdoktor hirneves füstöső-tulhevitőjével

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszert úgy teljesítő-képesség, mint tartósság tekintetében messze felülmulnak és lényegesen kevesebb szemet fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel szolgál:

KEMNA J. BUDAPEST, VI., Váci-körut 51. szám.

Sürgőnyezim: Kemna, Budapest. Telefon 91-21. Telefon 91-21.

tisztnek, ki nagyobb szabású hasonló szakművekkel nem rendelkezik, a kiknek száma pedig légió. E füzetben dióhéjba foglalva megtalálhatják minden felmerülő kérdésre a szabatos felvilágosítást, a mely körülmény felmenti őket attól, hogy a szaklapoktól szerezzenek nagy idővesztéssel felvilágosítást. A 60 oldalra terjedő csinos kiállítású füzet ára 50 fillér.

KÉRDÉSEK ÉS FEJELETEK.

Kérdés. *Kit illet meg a két szomszédos község határvonalának megállapítási költsége?*

Két községnek a határvonalát az én tagomnak 1 oldalon szintén határa, de miután én a birtokot átvettem sem élő sem holt határral nem volt látható, csak, egy 2 m. széles gazdasági út volt a határ mellett, amit elődöm úgy adott át mint az én birtokom tartozékát. S miután arra nekem szükségem nem volt azt felszántottam azon oknál fogva, hogy a szomszédjaim, földjei mind véggel nyulnak a határra és az én dűlőmet mindig fel hasogatták, azóta is sok kellemetlenséget okoztak nekem s a múlt évben arra kértem őket, hogy közös költségen állapítsuk meg a határvonalat és én majd saját költségemen árkok ásatok a határra. Most pedig azt kívánják, az én szomszédaim, hogy én fizessem a felét ugyan, de nem csak azon dűlőmért költségek, hanem ők felmérték az egész határt, és az összes munkadíjnak a felét fizessem meg, a pereskedés elkerülése végett kérdem tartozom-e ezt megfizetni? *K. K.*

Kérdés. *Lehet-e a seprőczirkot vetés után, műtrágyafélékkel javítani?*

A rendkívüli idők folytán, nem birtam istálló trágyával a czirrok alá trágyázni, sőt még a vetésével is meg késtem, bár ugyan már szépen kikelt, de mégis félek, hogy nem lesz eredmény; azért kérdem azon gyakorlott gazda társaimat, hogy lehet-e műtrágyafélékkel a seprő czirkon javítani? vagy egyáltalán kifizeti-e magát? és ha igen, milyen — és mennyi — műtrágyát alkalmaznak? A vetésem 5 k hold. *K. K.*

Kérdés. *Akáczmagfák kivágatása nyáron s azoknak felhasználása még ez évben az építéshez.*

Bérlőm ujonnan építendő eselédlakba és régebbi dohánypajták ágasainak kicserélésére, részben kijavítására most (ezentúl) kivágandó akáczmagfákat is fel akar használni ez év folyamán. Ugy vélem a frissen vágott kevésbé tartós s némely czélra talán fel sem használható. Vagy kiszáradna-e annyira a nyári hónapok alatt, hogy alkalmas legyen? Mennyivel kevésbé tartós aránylag a teljesen kiszáradt fával szemben? Lehet-e a frissen vágott fát valamely eljárással tartósabbá tenni? *K. L.*

Kérdés. *Lenese, zöldbab és zeller termelés.*

Egy 1600 négyszögöles kat. hold területen közepes számítás szerint (azaz se jó, se rossz termés) körülbelül mennyi lenese, illetve zöldbab vagy zeller terem és ez eredmény mennyi készpénznek felel meg? *ifj. K. Z.*

Kérdés. *Gyógynövények termelése kifizetődik-e?*

Kérem szíves válaszukat arra, hogy a gyógynövények (todormenta stb.) termelése kifizetődik-e és holdanként (a 1600 négyszögöl) megszáritva cirka ugy hány 100 kilót lehet letakarítani egy idény alatt? *ifj. K. Z.*

Felelet. *Két koronás napszám s az akkord munka:* című kérdésre

Az akkord munkáltatás mindig gazdaságo-

sabb, illetve praktikusabb a napszám munkánál, ha az nem haladja meg a napszám munka díjazását 20—30 %-al. Hátránya, hogy a munka minősége, kivitelezése szokott legtöbbször felületes lenni, vagy vitát produkálni, különösen kapálásnál, hol svindlizni könnyebb, mint pl. a kaszálásnál. Egy k. hold tengeri egyszeri kapálásához — kézikapát értve — 4—5 napszámot lehet számítani. Ha a föld igen jól van elmunkálva 3—4 is elég, míg ha az hantos kemény, 5—6-ot is igényel. Már most ebből készíthet számítás, mennyit adhat 1 holdért akkordba, ha 2 korona a napszám. Ha könnyű kapálatu 6—8 koronát, ha nehezebb 10—12 koronát. Egy hold répa kapálása egyszer, — egyezésen kívül — 6—7 napszámot igényel Czukorrépa 8—10-et. Egyezése előbbinek 12—14 sőt néha 20-at is, utóbbinak 15—20 néha 22-öt is. A hol a répasora hossz és keresztben is megvan kevesebb kell erre a czélra is. Így kiszámíthatja, hogy a répa 3-szori kapálásért egyezésen kívül mennyit adhat akkordba. Takarmány répánál 30—34 K. czukorrépánál 35—40 koronát. Egyezéssel együtt tehát 60—70 koronát is viszonyai között. Burgonyánál 2-szeri kapálásnál 18—25 koronát. Fűkaszálásnál, minthogy egy jó magyar kaszás egy holdat lekaszal egy nap alatt, 2—3 koronát lehet adni. Felgyűjtéssel együtt — s forgatása is ideértve — kézi munka mellett 4—5 koronát fizethet. Azon a szénát lóherét gereblyével is lehet gyűjteni, — bár a lóhere így sokat szenved, lehull nitrogén-dus levélzete — amidőn valamivel kevesebbe kerül a kézi munkája. Nálunk persze a fent elsorolt díjaknak fele se kell. Ha napszámossal kaszálókat 1 K. 20 fillér, maximum 1 K. 40 fillérbe kerül egy kat. hold fű lekaszálása. De itt a napszám 1 K. 20 fillér férfinak, nőnek 70—80 fill. később 1 K. Én úgy szoktam segíteni a napszámot hányon, hogy a gazdaságból egy nagy részt felesmivelésre adok. A feles szánt veti saját magját s aratja, hordja be s kis holdanként még tartozik 2 férfi napszámot szolgáló aratás, vagy kaszáláskor. Ezekkel szoktam az aratást elvégezni, mely 4—5 nappal ugyanis előbb érik az övékének. *K. Szücs János.*

Felelet. *Egy pár ló mellett tarthatok-e külön kiadások nélkül kecskét?* című kérdésre.

Ez oly problematikus kérdés, melyre tagadó és igenleges választ is lehet adni, vagy is ha lovainak annyi takarmányt ad, hogy azok izéket annyit hagynak, hogy a kecskének is maradjon, hogy belőle jólakhasson, télen át így is eltartható s hasznosítható. Azonban nyáron — sőt télen se árt — életszükségletének, életfeltételének a szabadban járás-keelés felel meg s így egészségesebb s tejele is bővebb fog lenni, mintha folyton istállón izékkal tartjuk. De ne gondolja kérdéstevő, ha az izék mellett egy kis abrakot is juttat kecskéinek, hogy ne adnának több és jobb minőségű tejet? A kecske már évszázados mostoha takarmányozás folytán váltán igénytelenné, minél fogva tisztán legeltetés mellett is megél s hasznosítható s így az izékre is ezt mondhatjuk. Hogy éppen 4 liter tejet adjon naponta 2 kecske, ez nem lehetetlen, de függ a kecske fajtája és kitenyésztesétől s mint jeleztem takarmányozásától. Tessék velök kísérletet tenni izékkal 5—6 napig csupán és 5—6 napig abrakpótlás mellett s így kiszámíthatja, megállapíthatja a kecské tejele képességének a maximumát és azt is, mennyi abrak adagolás mellett van haszon mellettük. *K. Szücs János.*

Felelet. *Vöröshere jó előveteménye-e a répának* című kérdésre.

Miután a lóherések után sok férges rovarok szoktak maradni, nem tanácsos répát vetni

utána, mert könnyen megeshetik, hogy a kikelt répa palántákat még zsenge állapotukban tönkre teszik. Egyébként, ha elég trágyaerőben van a talaj sikerülhet benne a répa is, ha szuperfoszfáttal is megtrágyázza k. h.-ként 150 kg. adva. Megjegyzem azonban, hogy a takarmányrépának sokkal jobb a friss szerves trágya. Czukorrépa alá egyébként, a rovaroktól eltekintve, a kérdéses lóherésföld alkalmas, ha azt kellően elmunkálja. *K. Szücs Iván.*

Felelet. *Szőlőpermetezés* című kérdésre.

Tény az, hogy tudományosan végzett kísérleteink szerint a peronospora ellen teljes hatással lehet védekezni az 1%-os erősségű oldattal is! Ott azonban, a hol a múlt évben erős mértékben lépett fel a betegség, s a hol a kedvezőtlen esős időjárás mellett félni lehet attól, hogy a baj újból nagy erővel fog mutatkozni, ott részemről a 2%-os oldatnak nagyobb sikert jósolok. Ennél erősebb oldat alkalmazása azonban nem csak hogy felesleges, de a szőlőre magára ártalmas, a mennyiben az ennél erősebb oldat már a leveleket megpörzsöli; s így az egész szőlő csak fejlődésében lesz visszavetve.

Különbön magával a permetezéssel, csak kissé kedvezőtlen időjárás esetén, teljes eredményt nem fog elérhetni. És pedig nem azért, mert a lombzat által takart részek még a leg gondosabb permetezés mellett sem részesülhetnek a védekezési szerből. Hogy teljes eredményt érjen el bárki, szükséges hogy a permetezés mellett szőlőjét valamely rezesösztételű poranyaggal befuvassa. Ezen czélra teljesen megfelel a Dr. Aschenbrandt-féle rézkénpor. A porozás végzendő első esetben a virágzás előtt, második esetben pedig közvetlen a virágzás befejezése után, sőt nem baj, ha a virágzás alatt lesz is eszközölve! A porozásnál ép úgy mint a permetezésnél ügyelni kell arra, hogy az a szőlő minden részére kerüljön. *Halászy Lajos*

Felelet. *A répakiemelő-gépek beváltak-e a praxisban?* című kérdésre.

Uj „Pruvot“-rendszerű répakiemelő. A Bächer Rudolf gyár teljesen új rendszerű, tökéletesített répakiemelő-gépet hoz forgalomba, mely minden eddig ismert répakiemelő-gépnél jobb és czélszerűbb s mely a kézierőnél is hason-

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

budapesti
gyapju-aukcziókra,

melyek első sorozata folyó évi
július hó 12-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapju-árverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapjuküldemények ingyen raktározásban részesülnek. — Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

 Magyar Általános Hitelbank
Aruosztály — Gyapjuárverések
Budapest, V., Nádor-utcza 12. sz.

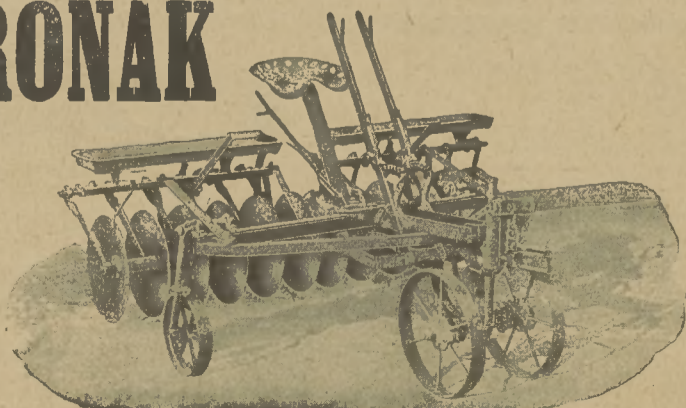
Mc Cormick TÁRCSÁSBORONÁK

egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek. A tarlóbuktatásra a legújabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

Mc Cormick TÁRCSÁSBORONÁT

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

Mc CORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY, Budapest, V., Váci-ut 98.

lithatatlannal jobb munkát végez. Különösen hosszabb, tartós szárazság idején, nehéz, kötött talaju földeken, hol kézi ásóval boldogulni nem lehet, mert a kézi ásó nyomán majdnem minden répa megsérülne és jelentékeny hányada bensezszakadna, holott ezen Pruvot szabadalma után készült répakiemelő minden egyes répát a gyökér végéig teljesen sértetlenül kiemel s legyen az a répa akár egy ujjnyi vékony vagy gyermekfejvastag s nyuljon le a gyökere akár félméternyi mélységre vagy legyen a gyökérzet többágu, egyszóval a legsúlyosabb munkafeltételek mellett is bámulatosan szép és tökéletes munkát fog végezni. Előnye tehát nemcsak abban nyilvánul, hogy a munka nehezebb részét kitűnően végzi s temérdek kézierőt takarít meg s ily módon a répakiszedést jelentékenyen olcsóbbá teszi, hanem abban is, hogy ezen gép után egyetlen egy répa sem marad benn a földben, hanem minden répa, a mely megtermett, tényleg ki lesz szedve és le is szállítható s így az aratás többletében is jelentékeny nyereséget biztosít. Kezelése, kormányzása végtelen egyszerű, bármely béresre rá lehet bízni. Az egész gép kovácsolt vasból és aczélból készül, ennél fogva tartóssága beláthatatlannal hosszú idejű. Egy pár jó igás ló vagy egy pár erősebb ökör könnyen bírja s napi munkateljesítése körülbelül 2 magyar hold. Jegye Pruvot sulya kb. 265 kg., ára kocsisüléssel 480 kor.

Egyszerű répakiemelő fagerendelyen, állítható taligával és kormányzórúddal. Lazább strukturájú, könnyebb talajokra kitűnő szolgálatokat tesz eme igen könnyen kormányozható répakiemelő, mely éppen könnyűségénél, csekély önsúlyánál és alacsony beszerzési áránál fogva különösen kisebb- és közép gazdaságokban nagy kedveltségnek örvend. Az eszköz mélyjárata a taligakerekék könyöktengelyeinek tetszés szerinti állítása által szabályoztatik. A kormányrud segítségével az eszköz a répasorok esetleges hajtása szerint vezethető. Erőszükséglet egy pár vonóállat, munkaképesség körülbelül napi 2 magyar hold. Jegye RK, sulya kb. 85 kg., ára 72 K. Mindkettő a praxisban bevált s hogy az igavonók ne tiporják a talajt, a diószegi czukorgyár sodronykötélre erősíti ezen gépet és a tábla szélén felállított járgánnyal kapcsolja össze és így huzatja a sorokon végig a la Fowler-féle eke. Kapható a Bächer és Melichár cég vezérképviselőjénél, Szücs Zsigmondnál, Bpest, VI., Nagymező-ú. 68.

HIREK.

Gyászhir. E napokban halt meg Brixenben *Kaltenegger Ferdinánd* udvari tanácsos, ki egyike volt azon német tanároknak, kiket Gorové István miniszter 1869 szeptember 14-én a magyar kormány által átvett városi felsőbb gazdasági intézethez kinevezett egy napon azokkal, a kiknek feladatává vált a létesített magyar nyelvű tanfolyamon működni. Magyaróvár tanárai a miniszterium bizalmi embereinek nem kis hibájából elhagyták az intézetet az egy dr. Masch Antal kivételével. E lépést nem is volt okuk megbánni, mert mindannyian: dr. Moser, Hecke, Haberlandt, dr. Reithlechner, dr. Wilhelm, dr. Kraft Wienben és Grazban csakhamar előkelő pozíciókat foglaltak el. Csak az épp oly zseniális mint kitűnő pedagógus dr. Masch, ki királyi tanácsossághoz sem jutott hálálul, hogy a reorganizáció nehéz és kényes munkájára vállalkozott. Kaltenegger, ki különben a magyaróvári gazdasági tanintézet hallgatója volt, nem sokáig tartotta meg

katedráját fellépett tüdőbaja miatt és 1873 július 1-én nyugalomba vonult, mikor is tanszékét ugyanezen disciplina magyar előadója dr. Rodiczky Jenő foglalta el. Kaltenegger irt két kis német növénytermelési füzetet. A magyar kormány nyugdíjával, melyet 38 évig élvezett, Brixenbe vonult, a hol az osztrák kormány megbízásából az alpesi szarvasmarhákra vonatkozó tanulmányt folytatott, melylyel „Die Rinder-rasse der Alpenländer“ czimen szerzőt széles körben tették ismeretessé. Az osztrák kormány császári, később udvari tanácsossá tette, a bosnyák kormány pedig jól fizetett és keveset igénybe vett szaktanácsadó-jává nevezte ki. Így Kaltenegger sem bánta meg, hogy hamarosan otthagytta Magyaróvárt. Tulélte összes német kártársait, sőt a magyarok közül is a legtöbbet, mert ezek közül is csak hárman vannak életben. Tuba Lajos mint nyugalmazott gazdasági tanintézeti tanár Kolozsvárt, Czelkó István kir. tanácsos mint nyugalmazott akadémiai tanár Magyaróvárt és dr. Rodiczky Jenő udvari tanácsos nyug. akadémiai igazgató Alagon.

A Szlavoniai Gazdasági Egyesület f. hó 8-án d. e. 9 órakor tartja meg LI. évi közgyűlését az egyesület helyiségeiben (Czim: Felsőváros, Szt. Anna-utca.)

Német gazdák tanulmányutja. Mezőhegyesről Tokaj-hegylárára rándultak ki, Sátoralja-Ujhelyen fejezték be vidéki látogatásukat, azután a főváros nevezetességeit tekintették meg s kirándultak a budafoki pinzemesteri tanfolyam megzemlélésére is.

Tíz éves találkozó. Felkérem mindazon iskolatársaimat, kik a kassai gazdasági tanintézetben 1901-ben végeztek, sziveskedjenek a tíz, éves találkozóra Kassán a gazdasági akadémia épületében pünkösd második napján megjelenni.

Kövy József gazdasági segédfelügyelő (Pozsony gazdasági felügyelőség)

Vetések állása külföldön. Németországban a buza 2-7, a rozs 2-8, tönköly 2-9 ponttal jeleztetik. Spanyolország jó termést remél. Törökország egérkára 15%, vetések közepesen aluliak. Bulgária és Kelet-Rumélia jó termésre számít, csak a gyümölcs gyenge. Oroszországnak közepes aratása lesz. Az Egyesült Államokban a vetések állása 83-89%

Az új agrárbank alapítására vonatkozó előmunkálatok, mihelyst a törvényjavaslat a Ház elé kerül, megkezdődnek. Alapításában részt vesznek a földhitelintézet, a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete, az Országos Központi Hitelszövetkezet s az állam. Az új intézet 15 millió koronát kitevő alaptőkéjéből 7 milliót az elől említett pénztézetek adnak, 8 milliót az állam. Az intézet főleg három irányban fogja tevékenységét kifejteni. Parcellázni fog úgy, hogy olyan falvak és községek határában lévő birtokokat, a hol a lakosság a parcellák megvásárlására alkalmas, szét fogja darabolni. Az intézet a parcellázott birtokok alapján az érték 75%-a erejéig czimleteket bocsát ki. Az új agrárbank a telepitést és a járadék birtokok létesítését is felveszi programjába. Emellett az életbiztosítással kapcsolatos hiteleket fel fogja karolni, még pedig az Első Magyar Általános Biztosító-Társaság bevonásával. Az új intézet igazgatósága 8 tagból fog állni, a kik közül a 3 intézet és az állam fog 2-2 tagot kiküldeni és ezenkívül az OMGE. a Földhitelintézet utján még 2 tagot delegálhat az igazgatóságba.

Földmivesszük munkások siketnéma gyermekeinek felsegítése Serényi Béla gróf földmivesszükügyi miniszter a Sopron-városi államilag segedelmezett siketnéma iskolának ismételt tekintélyes állami segítséget utalt ki, hogy

ennek terhére földmivesszük munkások siketnéma gyermekeit tanítsák az iskolában. A tanfolyam vezetősége meleg hangon mondott köszönetet az adományért a miniszternek.

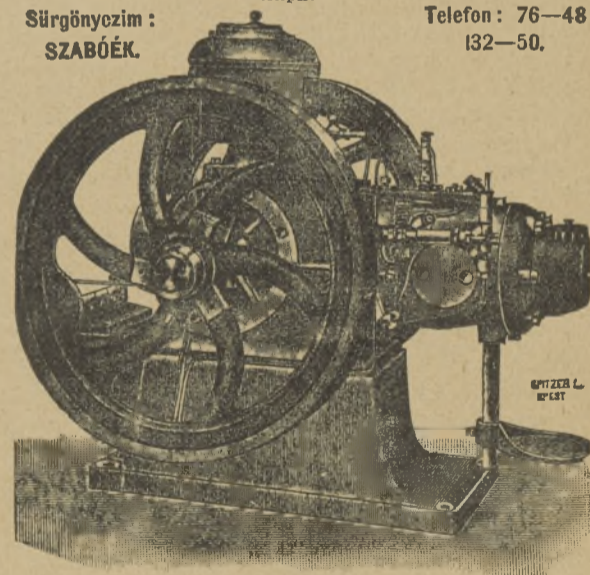
Panaszok a vagonhiány miatt. A budapesti kereskedelmi és iparkamara értesülése szerint a hazai czukorgyárak az idén aránytalanul nagyobb területet foglaltak le czukorrépa termelésre, mint a múlt évben. Ennélfogva előrelátható, hogy megfelelő időjárás és egyéb kedvező termelési feltételek mellett a czukorrépa szállítása ez évben fokozottabban igényt fog támasztani a vasutak teljesítőképességével szemben. Mivel pedig a kereskedelem és ipar működését és fejlődését rendkívül károsan érintő államvasuti vagonhiány megszüntetésére irányuló törekvés még mindig nem jár kellő eredménnyel, ezért ismét fölterjesztéssel fordult a kereskedelemügyi miniszterium ideiglenes vezetésével megbízott pénzügyminiszterhez. Ebben a fölterjesztésben a czukorrépa szállításának idejére, a mikor különben is legélénkebb az ipari tevékenység és a kereskedelmi forgalom, olyan sürgős intézkedést kér, a mely biztosítja a forgalom akadálytalan lebonyolítását. A fölterjesztés kiemeli, hogy eme egész közgazdaságunkat károsan érintő baj gyökeres orvoslása csak az államvasut kocsiparkjának katalmas kiegészítése által remélhető. Persze a kérelem rögtön teljesítettik, míg ha a gazdák ugyanezt kérik, mint évek előtt, semmi sem történik érdekükben. Ugyanis: Ujabbán arról értesülünk, hogy 1200 új tehervaggon rendelt meg a közlekedési kormány s ezzel és a jó üzemi beosztással reményli a czukrosok kívánalmait kielégíthetni.

Határbejárás a gazdák oktatására. A „Szolnokdobokai Gazdasági Egyesület“ Serényi Béla gróf földmivesszükügyi miniszter anyagi támogatásával június 25-én Bálványosváralján, Somkeréken és Kendilánán, július 23-án Magyarlápón, Domokoson, Körfalun és Aranyosszentmiklóson, július 2-án Feketelakon, Véczen és Páncélcsehen, július 9-én Szentmáthén, Nagyborszén és Apanagyfalun, július 16-án Karolyfalván, Kozárváron, Melegföldváron és Szászszomboron, június 18-án Buzán és Alsóilosván, majd június 15-én Csieságjőrefalván a gazdasági

BOLINDER nyersolajmotorok nyersolajlokomobilok

csak
SZABÓ EMIL ÉS TÁRSA cégénél
Budapest, VI. Teréz-körút 46/L. G.
kaphatók.

Sürgőnyozim :
SZABÓÉK. Telefon : 76-48
132-50.

ARJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Eredeti amerikai

fűkaszaló, marokrakó és kévelkötő-aratógépek

„legjobbák a világon“.

Jutányosan kaphatók a

Mc Cormick Harvesting Machine Company-nál

Budapest, V. ker., Váci-ut 98. sz.

smeretek terjesztése céljából határbejárásokkal egybekötött szemléltető gazdasági előadásokat és barátságos megbeszéléseket rendez. A fent megjelölt időben a gazdasági egyesület küldöttei megjelennek a községekben, hol a gazdálkodók társaságában felkeresik a kisgazdák határ-részét és itt megbeszélés tárgyává teszik mindazt, ami a gazdálkodás szempontjából elibük kerül. Az egylet kiküldöttjeihez minden gazda intézhet kérdéseket és kérhet tőlük fölvilágosítást. A tervbe vett akciót Vass Béla gróf egyesületi elnök és Szemmáry József titkár irányítják.

Kivándorlás Torontából. Torontálmegeye alispáni hivatalában most állították össze az április hónapról szóló ki- és visszavándorlásról a statisztikai kimutatást. E szerint a vármegye területén az elmúlt hónapban 263 útlevelet állítottak ki összesen 455 személyre. Kivándorolt áprilisban 129 férfi és 146 nő. Visszavándorolt 144 férfi és 65 nő. A kivándoroltak legnagyobb része Amerikába ment.

A bükki cukorgyár répavasutja. A bükki cukorgyár, mely folyó évben fokozottabb mértékben termel cukorrépat, nagy kiterjedésű 14 kilométer hosszú répavasutat épített. A vasut munkálatai már szépen haladnak előre, úgy hogy 1—2 hónap múlva teljesen üzemképes állapotban lesz.

A bácskai cukorgyár alapítására kiküldött bizottság, az érdekeltség bevonásával Zomborban ülést tartott, melyen Latinovits Pál orsz. képviselő beszámolt a Kereskedelmi bankkal folytatott tárgyalások sikeréről. E szerint megállapodás történt az alapítás mielőbbi keresztülvitelére, hogy a gyár az 1912. évi kampányban már üzembe legyen helyezhető. Az értekezlet melegevéssel vette tudomásul a bejelentéseket, melyek a bácskai birtokosság régi vágyának teljesülését jelentik.

Aradi közraktár. Az aradi termény és áruktár részvénytársaság megkezdte működését.

Katonák aratási szabadsága. A hadtestparancsnokságok a polgári hatóságokkal egyetértve elhatározták, hogy a katonákat szabadságot adják az aratás időtartamára, nehogy az aratómunkások elvonásával a mezőgazdaság hiányt szenvedjen. Az eddigi időjárás azonban késleltette a gabonaneműek fejlődését s ezért a katonai hatóságok kérdést intéztek az egyes vármegyékhez, hogy javasoljanak egy meghatározott időpontot — a beérkezett mezőgazdasági jelentések alapján — a mikorra a katonák aratási szabadságát kiadhatják.

A. m. kir. Ampelologiai Intézet közlése f. hó 26-áról. A szőlőbirtokosok által f. hó 19 óta beküldött nagy számú szőlő vizsgálati anyagokon a peronospora infekciója a lombzaton a következő vármegyék területén állapított meg: Bács-Bodrog, Temes, Torontál, Csongrád, Békés, Szolnok, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Hajdu, Szabolcs, Borsod, Baranya, Tolna, Somogy, Veszprém, Fehér, Esztergom vármegyék egyes járásában, továbbá Erdélyben: Alsó-Fehér és Hunyad vármegyében.

Terjedési iránya a folyók betorkolásától felfelé irányuló és összhangban áll a helyi eszések és a levegő pára teltségével. Fürt peronospora eddig csak Alsó-Fehér vármegyében észleltetett.

A réztartalmu védekező anyagok használatával a gazdák a Peronospora nagyobb mérvű pusztításának elejét vették. A beküldött vizsgálati objektumokból a mikroszkópiummal az is megállapított, hogy sok helyütt a rezes védekező szereket nem közömbösítették oltott mézszel azon pontig, míg az elkészített lé a vörös lakmuspapírt megkékíti, minek révén a savanyu kék-galic a lombzatonat megperzseltte. Az állati kártevők közül a Phytoptus vitis, a levélsodró Phynichites betuleti álcái nagyobb kárt nem tettek. A szőlőmoly hernyójának fellépése a fürtön már helyenként megállapított, miért a fokozott elővigyázat figyelmen kívül nem hagyandó. A m. kir. Ampelologiai Intézet Bpest, II., Debrői-ut 15, mindazoknak, kik azt egy levelezőlapon kéri a védekező utmutatást díjtalanul megküldi.

Permetező és rézgaliczhiány. Semmi sem bizonyítja élénkebben azt, hogy a tavalyi szomorú tapasztalatok után mindenki igyekszik szőlőjét a peronospora orvttamadásai ellen megvédeni, mint az, hogy már május derekán panaszok kezdődnek a permetezőhiány miatt. A jobb minőségek fogytán vannak, az olcsó (de rossz) fecskendőkből pedig kezd a közönség kiábrándulni, mert ezek a legdrágábbak, tekintve, hogy

néhá már tizszeri használat után elmondják a szolgálatot, míg egy jó permetező tíz évig is elszolgál. A rézgaliczot pedig úgy látszik spekulánsok kerítették hatalmukba, mert annak ára nőttön-nő és ma már 15 százalékkal drágább, mint volt az év elején. Valószínű ugyan, hogy a rézgaliczszal foglalkozó gyárak júniusi gyártásából még sok a disponibilis áru, de minden esetre ajánlatos lesz termelőinknek a további hausse ellen magukat biztosítani.

Pályázat új kajszibaraczk fajta előállítására. A Gyümölcskertész szerkesztősége (Budapest I., Ménesi-ut 45.) új kajszibaraczk fajta előállítására pályázatot hirdet, melynek feltételei a következők: A pályadíj 65 korona és annak 1903-tól 1910 évi szeptemberig tőkésiteni közmatai 2. Az új fajta keresztelés által állítandó elő és pedig nagy a Kaisha és Claude Bidant keresztelendők egymással, nagy a Magyar legjobb, illetve a Nagyszombati fajták bibéje porzandó be a Kaisha, vagy a Claude Bidant fajták virágporával. 3. A pályázat titkos, de a beküldött gyümölcs származási módja a gyümölcs bekdésekör közlerdő. 4. A gyümölcsből leveles hajtásokkal együtt 5—10 drb. küldendő be a „Gyümölcskertész” szerkesztőségének a címére a folyó év nyarán, a mely egy általa alakítandó bíráló bizottságnak mutatja be azokat és a nyertes gyümölcsöt a pályadíjat adományozónak óhajta szerint, de semmi esetre sem az ő nevével elnevezve, a Gyümölcskertészben ismereti először. 5. Ha a pályázat meddő marad, akkor a pályadíj újabb öt-öt évi időtartama fog kitüzetni az összes időközi kamataival együtt mindaddig, míg a pályázat eredményes lesz és a pályadíj kiadatik. 6. A pályadíjat a „Gyümölcskertész” szerkesztősége őrzi meg és helyezi el kamatra és fizeti ki a nyertesnek. 7. Az újdonásból, illetőleg az új fajtából az oltóvessző elárúsítása nagyon természetesen az előállítót illeti meg, egy oltóvessző azonban 20 fillérről drágábban nem adható, mert a cél nem csak az, hogy új fajta létesüljön, hanem, hogy az minél szélesebb körben elterjedjen. Ezt ne akadályozhassa az új fajta drágasága. 8. Már előállított és jelenleg létező fajták a pályázatból teljesen kívánnak zárva. 9. Csakis magukat magyarnak valló, vagy legalább magyarul érző állampolgárok pályázhatnak.

A tisztelt Sportsmenek és főleg az állatorvosok figyelmét felhívjuk lapjainkban folytatólagosan következő hirdetésünkre, az eredeti angol a W. Stevens londoni állatorvos által készített Stevens Ointment-re, mely csak állatorvosi rendelethez adatik ki és minden gyógyszer-tárban és drogueriákban kapható. A gyógyszer, mely Angliában elterjedt és nélkülözhetetlen, már Németországban és Ausztriában is nagy érdeklődés tárgyát képezi.

Thierry A. gyógyszerész balzsama és Zentifolien kenőcse. Tisztelt olvasóink érdekében különösen figyelmükbe ajánljuk ezen rendkívül gyógyerejű szereket, melyek soha meg nem romlanak, sőt minél régebbiek, annál jobbak és értékesebbek. Természetesen ügyelni kell arra, hogy a gyakran ajánlott, értéktelen és hatástalan szerekekkel össze ne tévesszük és mindenkor csak ezen kitünően bevált világszerte ismeretes teljesen ártalmatlan háziszerekhez folyamodjunk, amelyek egy családnál se hiányozzanak. Ahol a valódiság minden ismertetőjével ellátott háziszerek nem kaphatók, tessék akkor a Thierrys Schutzengel-Apotheke in Pregradi bei Rohitsch Sauerbrunn gyógyszer-tárához fordulni.

Ki akar kölcsönt? A ki birtokára jelzálogkölcsönt akar fölvenni, forduljon bizalommal a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetéhez, Budapest, V., Géza-utca 2. szám (saját ház). Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket, főcélja azonban, hogy a közép- és kisbirtokosokon segítsen, ezért kölcsönöket már 300 K. tól kezdve ad. A ki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó törlesztéses kölcsönével segíthet terhen. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki s mérsékelt díjért minden a kölcsön körüli teendőket ellát. Kölcsönök a földbirtok fele értékéig engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt föl nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben, bármikor visszafizetheti. Parcellázásoknál az intézet minden tekintetben segít. Az intézet egyszerű levélve bárkinek szívesen ad felvilágosítást. **Az intézetnek ügynökei nincsenek s azon ügynök ki ez intézet megbízottának nevezi magát, visszaélést követ el.**

APRÓK.

A csigákról. Nedves, nyirkos, helyeken szeret nagyon tanyázni és ott lehetjük fel gyakran, az u. n. meztelen csigát (Limax agrestis). Ez a kis csiga a szőlősgazdát néha megszkotta károsítani, mert leginkább a szőlő oltványtelepeken tesz kárt. Már csak azért is, mert a szőlőoltvány iskolákat rendszeresen mélyen fekvő, nedves helyekre telepítik. Ez a csiga, a merre jár, maga után ezüstszínű nyálkahártyát hagy, miről könnyen felismerhetjük jelenlétét. Kártétele tavasszal szembevetőd, mikor a fiatal, zsenge oltvány levelelrágja le, miáltal az oltvány pusztulását idézi elő sok esetben. Védekezhetünk ellene aként, hogy fűrészpont, vagy hamut hintünk az ilyen helyre, hogy annyi nedvet legyen kénytelen — továbbmászás közben — kiválasztani, hogy belepusztuljon. Égetett mészpont is szoktak hinteni, mely felmarja a testét és elpusztul. Csalétkül fejessalátát lehet kitenni, hogy arra összegyűlvén, elpusztítsuk őket. A kerti csiga vagy csigabiga az épen ellenkezőleg a száraz, messzes helyeket keresi fel, sűrű bozótokba húzódik, gyakran falra futatott növényekre, a szőlőre megy melyeknek leveleit rágja. Ellene legegyszerűbben szedéssel védekezhetünk.

Seregélyek pusztulása. Wexford Countyben és vidékén néhány nap óta igen furcsa jelenséget figyelnek meg a madarak körében. A délvidékről naponta nagymennyiségű seregély érkezik, a melyek rendkívül nyugtalanok, egész éjjelen át csipogva repülnek ide oda és reggelre százával találják holtan a földön. Anglia más részeiben is hasonló jelenséget figyeltek meg. A seregélyek nyugtalanul röpködnek össze-vissza és a gázlámpákon, távirópóznákon meg a házfalakon beütik fejüket és elhullanak.

A jegenyefenyő (Abies pectinata, Tanne) új rovarellensége. Tudvalevőleg honi fenyőink között a jegenyefenyőnek legkevésbé a rovar ellensége, a legfontosabbak: a jegenyefenyő-ormányos (Pissodes Piceae Ill.), a görbefarku szű (Tomcius euroidens) a Steganoticha Abiegana dup. és a chermos-félék (tetvek), ezek közé tartozik az újabb időben Magyarország több vidékén nagyobb mennyiségben fellépett jegenyefenyőhajtató (Chernes piceae Ratzb.) Ezen hajtató előfordulási alakja sokféle és majd kevesebb, majd erősebb gyapotszerű bevonatban lepi el a jegenyefenyő hajtát, sőt apróbb pelyhek alakjában a levelek (tük) alsó oldalát is. Károsítása, mint minden elődsi tetűféleé abban áll, hogy a fa nedveinek kiszívása által a faegyedek szinlődését, esetleg teljes elszáradását okozza. Ellene a védekezés csakis ott lehetséges, a hol a megtámadott faegyed kevés és csak permetezéssel érünk célra. A permetezést erős maró folyadékkal végezzük, a mely a következő részekből áll: kenőszappan 100 rész (7 kgr.), dohánylug kivonat 30 rész (2 15 kgr.), víz 1400 rész (100 liter). Ha már a koronában is elharapódzott a baj, a permetezés keveset segít, akkor csak a fák kivágása, galyainak és kérgének elégetése marad hátra.

Fehér Pál.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

SZESZ.

A szeszüzletben e héten a forgalom kielégítő volt és a szeszárak a legutóbbi zárlatjegyzés szerint zárulnak.

Elkelt finomított szesz nagyban adózva 177—177.50 kor. adózatlanul 58—58.50 kor. míg ellenben vidékről és másodkézből olcsóbb árban voltak árajánlatok.

Élesztőszesz adózva 177 kor. kelt el kisebb tétel. Denaturált szesz ártartó és hordóval együtt 47—47.50 kor. kelt. Nagyobb tételekbe másodkézből olcsóbb árban voltak ajánlva.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyers szesz ab termelő állomás 52—52.50 kor. volt ajánlva fix árban és 2.50 kor. jegyzésen alól kelt. Új termelési idényre jegyzésen alól történtek eladások.

Bpesten a kontingens nyersszesz ára 54—55 K.

Budapesti zárlatárak nagyban:

Finomított szesz adózva	177.——177.50 K
Finomított szesz adózatlan	58 ——58.50 »
Élesztőszesz adózva	176.50 —176.75 »
Élesztőszesz adózatlan	— — — — — »
Nyers szesz adózva	175.——175.50 »
Denaturált szesz	47.——47.50 »

Vetőmagvak

(Mauthner Ödön tudósítása.)

A beállott időváltozás meglehetősen sok esőt hozott és a légkör lehűlését is eredményezte. Eme kedvező időjárás következtében a kilátások egy bő takarmányhozamot illetőleg továbbra is nagyon kecségetők, minek folytán a most még vehető takarmányfélékben valami nagyon élénk forgalom nem igen fejlődhetett ki. A kereslet csakis tarlórépa-, muhar-, kölesféle- és pohánka-magvakra szorított, de csillagfürt iránt zöldtrágyázásra is érdekesség mutatkozott a gazdák részéről. Ezen utóbbi czikk az idén oly alacsony, a minőre már régóta nem volt eset.

Jegyzések nyersáruért 100 kilonként Budapesten:

Luczerna, arankamentes	195—210 koroa.
Luczerna, nyersáru	160—170 »
Muharmag	16—17 »
Tarlórépa	120—125 »
Csillagfürt	15—16 »

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca, 1911. évi junius 2-án. A székesfővárosi vásár-igazgatóság jelentése a »Gazdasági Lapok« részére.)

Felhozatott a szokott községekben 100 szekér réti széna, 8 szekér muhar, 10 szekér zsupszalma, 25 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — egyéb takarmány 36 szekér (luczerna és zabosbukkony stb.), 100 zsák szecska.

A forgalom közepes.
Arak q-ként fillérben a következők:
Réti széna 500—840, muhar 760—880, zsupszalma 440—600, alomszalma 300—400, takarmányszalma —, tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabos-bukkony 740—860, lóhere —
luczerna 500—460, köles —, sarju —
szalmaszecska 500—540. Összes kocsiszám 190. Összes súly 228,000 kilogramm.

Napijelentés a gabonatözsdeiről.

1911. junius 2-án.

A tegnapi zárathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza 12 fillérrel, az októ-

beri rozs 12 fillérrel, az októberi zab 8 fillérrel, a májusi tengeri 8 fillérrel csökkent. Forgalomban volt ma már 1912. év májusban szállítandó tengeri is, 6.33 koronától lefelé 6.73 koronáig.

Eladatott.

Buza. Tiszavidéki 400 mm. 78 kg.-os 24.75 K. 1200 mm. 78 kg.-os 24.50 K (felső), 3030 mm. 76.8 kg.-os 24.85 K. 200 mm. 76.8 kg.-os 24.75 K.

Pestvidéki 2306 mm. 77 kg.-os 24.60 K, 100 mm. 76.6 kg.-os 24.40 K, 100 mm. 76.3 kg.-os 24.40 K, 100 mm. 76 kg.-os 24.30 K, 733 mm. 76 kg.-os 24.40 K.

Becskeréki 1500 mm. 74.2 kg.-os 21.80 K, 4000 mm. 75 kg.-os 23.90 K, 1800 mm. 74.2 kg.-os 23.80 K.

Bácskai 2320 mm. 74 kg.-os 24.10 K.

Törökbecsei 3086 mm. 75 kg.-os 24.20 K.

Marosi 2150 mm. 76.4 kg.-os 24.80 K.

Makói 500 mm. 77 kg.-os 24.80 K.

Román 1000 mm. 74.8 kg.-os 24.30 K, 1000 mm. 76 kg.-os 24.30 K, 2200 mm. 76.5 kg.-os 24.30 K, 3000 mm. 76 kg.-os 24.30 K.

Szerb 3000 mm. 74.2 kg.-os 23.80 K.

Zab 200 mm. 8.85 K (kpf.), 855 mm. 19.10 K (kpf.).

Tengeri. 1000 mm. 13.10 K (kpf.).

Az árak 100 kilogrammonként koronákban értendők.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza	októberre	22.16 »
Rozs	októberre	18.14 »
Zab	októberre	15.10 »
Tengeri	juliusra	13.10 »
Repce	augusztusra	28.30 »

L I S Z T.

A Lujza s a Király-malom részvénytársaság jegyzései.
Dara (griz) —, 0. sz. királyliszt 37.80, 1. sz. lángliszt 37.00,

2. sz. lángliszt 36.20, 3. sz. zsemlyeliszt (külns.) 35.40, 4. sz. zsemlyeliszt 34.60, 5. sz. kenyérliszt, feh. 33.00, 6. sz. kenyérliszt 31.40, 7. sz. kenyérliszt, közép 29.80, rozsliszt I. 29.00, rozsliszt II. 27.00, rozsliszt III. 18.40, korpa, finom 12.00, korpa, durva 12.20 K mm. Tengeriliszt —28—28, tengerikása —30—32 K kg.

Készáru-tözsde 1911. junius hó 2-án.

Fajta	Hektoliterenkinti súly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára Budapesten		100 kilogramm készpénz ára Budapesten	
		Kor.-tól	Kor.-ig	Kor.-tól	Kor.-ig
Buza:					
Tiszavidéki	75	—	—	79	24.90 25.10
"	76	24.05	24.40	80	24.95 25.15
"	77	24.20	24.55	81	—
"	78	24.60	24.85	82	—
Fehérmegyei	75	—	—	79	24.55 24.75
"	76	23.85	24.20	80	24.65 24.85
"	77	24.05	24.35	81	—
"	78	24.30	24.60	82	—
Pestvidéki	75	—	—	77	—
"	76	24.05	24.30	79	24.65 24.85
"	77	24.10	24.35	80	24.70 24.95
"	78	24.40	24.65	81	—
Bánsági	75	—	—	78	—
"	76	23.80	24.10	79	24.70 24.95
"	77	24.10	24.35	80	—
"	78	24.50	24.75	81	—
Bácskai	75	—	—	78	—
"	76	24.05	24.35	79	—
"	77	24.20	24.55	80	—
"	78	24.60	24.85	81	—
Rozs elsőrendű új közepminőségű (új)					18.10 18.20
Árpa takarmányára, elsőrendű					17.90 18.00
" másodrendű					16.80 17.30
Köles					16.20 16.70
Zab elsőrendű (új)					19.00 19.40
" közepminőségű (új)					18.10 18.60
Tengeri belföldi új román v. bolgár					13.00 13.10
Repcekaposza					—

Laptulajdonos és főszerkesztő: **ORDÓDY LÁSZLÓ.**

Felelős szerkesztő: **BUZZI F. GÉZA.**

Társzerkesztő: **FEHÉR ZOLTÁN.**

HA ÖN EGY GAZDASÁGOS ÜZEMBIZTOS=KIVÁLÓMUNKATELJESÍTMÉNYÜ

MOTOROS CSÉPLŐKÉSZLETET ELŐNYÖS ÁRZAN KEDVEZŐ FIZETÉSI MÓDOZATOKKAL TELJESSZAVATOSSÁGGAL BESZEREZNI ÓHAJT UGY FORDULJON MEGKERESÉSSEL SZÜCS ÖDÖN BUDAPEST VI. NAGYMEZŐ UTCA 66 SZ. A.

MEZ. GAZDASÁGI ÉS HÁRIGÉ. KERESKEDELMI VÁLLALATI Z. MELY CÉGFEJLESZTÉSÉRE ÁRJEJYZÉKET ÉS KÖLTSEGVETÉST UJMENTESEN KÜL. MEG.

VALÓ.

di francia különlegességek (gummi és halhólyag, ugyszintén összes női óvszerek) F. Berguerand fils leghirve-sebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők

Polgár Sándornál Budapest, VII., Erzsébet-körut 50.

Reszletes képes árjegyzék ingyen.

Ezen hirdetés beküldése esetén 15% engedmény. Kivágatott a »Gazdasági Lapok«-ból.

Tűzálló kaszák minden nagyságban, kézi vas-kazetták új és használt, 100 pár diszlószerszám, mell- és kumet, ezüst- és arany-díszítésűek, mindenféle munkaszerszámok, gazdasági pokróczok, lótakarók, régi és új eszköpenyegek, halinacsizmák, zöld munkás-zubbonyok, mindenféle uniformisok, livrék férfi-, női- és gyermek-nyergek, régi és új fegyverek, kardok és puskák, másoló prése s, gyepelőszárak, Candage-ok és mindenféle hasonló szerszámok olcsóbban mint bárhol kaphatók. **Wien, IX., Trödlerhalle 105.** Telefon 20.745. — A küldemény utánvétellel eszközöltetik. — Nem alkalmas tárgy kicseréltetik. — Az államtisztviselők szállítója. — Kérem ügyelni a 105. számra.

Tehenészet

naponta 2000 litertől fölfelé, legkevesebb 1000 liter uradalmi tejjel, tekintélyes német birodalmi társulat által bérlésre, megvételre vagy alapításra kerestetik. Feltételek: jó vasuti összeköttetés és sok víz. Kimerítő ajánlatok „W. J. 9540“ jelige alatt Rudolf Mosse Annoncen-Expedition, Wien I. címre kéretnek.

A **Böhm-féle sertés-takarmány és takarmány-mész malacznevelésre nélkülözhetetlen,** mert a szervezetet edzi, a betegségek iránt azt ellenállóvá teszi, a **gyors fejlődést** elősegíti, a **csontozatot erősíti.** — Ára 100 kg.-ként K 23.— ab gyár. Nagyobb vételnél külön árajánlattal szolgálunk. — Kitünően beváltak még: a **fácán- és csibeeléség:** 5 kg. bérmentve ... K 3.— 50 „ ab gyár ... „ 20.— a **baromfitakarmány:** 5 kg. bérmentve ... „ 2.70 50 „ ab gyár ... „ 19.— az **eblepény:** 5 kg. bérmentve ... „ 3.— 50 „ ab gyár ... „ 20.—

Mintákkal és utasításokkal szívesen szolgál: **Böhm Ferencz és Ede** magyar szabadalmazott műtakarmány gyára **Budapest, VIII., Főherczeg Sándor-utca 30/a sz.**

A szőlő trágyázása.

Irta: **Ordódy Lajos.** — Ára 3 korona.

Ajánlott küldéssel **3.45 kor.** Utánvétellel küldve **3.65 kor.** Gyakorlati útmutatás arra, hogy miként kell a szőlőket istálló- és műkereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessék. — Megszerezhető a „Gazdasági Lapok“ kiadóhivatalában, **Budapest, IV., Muzeum körut 7.**

Gyors, pontos, olcsó földmérés

Stadel-Torkos földmérő-taliga. Világhírű szabadalom 18 államban. Kapható **Stadel gépgyárban, Győrött**

Juhturó

ajánlatok „K. L. 3539“ jelige alatt Rudolf Mosse, Cöln, címre intézendők.

Stahel és Lenner

Trieur- és lemez-lyukasztó-gyár **BUDAPEST.**

VI., Angyalföld, Országbíró-utca 44 46. sz.

Ajánljuk **TRIEURJEINKET** és **OSZTÁLYOZÓ GÉPEINKET** gabona és hüvelyesek tisztítására és osztályozására

TÖREKROSTÁK és minden fajta **LEMEZROSTA** gőzcséplő gépek számára.

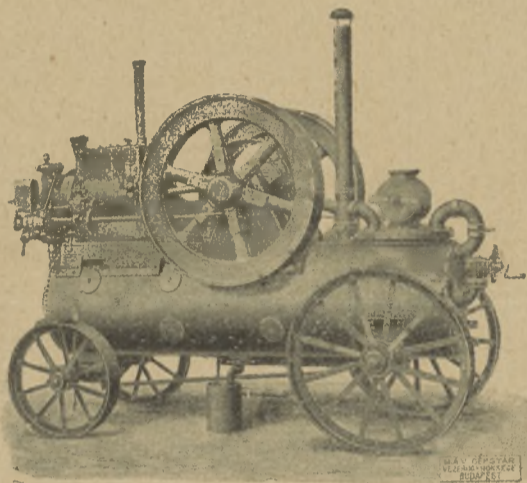
Ujdonság! Ujdonság!
Legujabb szerkezetű cséplőkészlet.

Szabadalmazott

Szivógázlokomobil

golyóscsapágyrendszerű cséplőgéppel.

A legolcsóbb és legbiztosabb üzem.

Tüzelés faszénnel és antracszittal.

Tüzelőanyagfogyasztás raléerőnként 480 - 500 gramm.

Saját érdekében felkérjük a t. gazdaközönseget, hogy az Államvasutak Gépgyárának ezen legujabb gépeire vonatkozó bővebb felvilágosításokért hozzánk fordulni sziveskedjék.

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
 Budapest, V., Váci-körút 32.

680 kilogramm tiszta buzaszem

volt az eredmény, midőn egy 550 keresztből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett cséplve, szab. betétsines géppel szakértő bizottság előtti utáncépléttünk.

Pénzt, időt és munkát takarítanak meg a **STERN-féle szab. dobkosár-betétléczczel.**

Kérdezősködésre ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást:

Bárdos és Brachfeld BUDAPEST, VI., Gyár-utca 5. sz.

Sertés-eladások és vetelek

legjobban és legpontosabban eszközöltetnek, úgy sovány, mint hizott állapotban.

URL REZSŐ
 sertésbizományosnál

Budapest, VIII., Népszínház-utca 22.
 (Polgári sertésüzem bérpalota.)

Telefon 97 - 05 interurbán. — Felvilágosítással készséggel szolgál.

GAZDASÁGI VASUTAK

RÉPAVASUTAK

SINEK, VÁLTÓK, FORDÍTÓKORONGOK, MOZDONYOK, SODRONYKÖTÉLPÁLYÁK, LÜBECKI KOTRÓGÉPEK, FÜGGŐ VASUTAK, BETONKEVERŐ GÉPEK

VÉTELRE és BÉRBE!

.. JÉGGÉPEK és HÜTŐBERENDEZÉSEK. ..

ROESSEMANN és KÜHNEMANN
 BUDAPEST, VI., VÁCZI-UT 113-115. SZÁM.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900. Biztosítási alap: Alakult 1900.
 Alapítványok a kormány hozzájárulásával 1,981.360—K
 Tartalékok 2,401.687-53

Összesen: 4,383.047-53 K

1901. évi fölösleg	90.349—K	1906. évi fölösleg	39.243-65 „
1902. „ „ „ „ „	59.782-26 „	1907. „ „ „ „ „	41.877-32 „
1903. „ „ „ „ „	109.331-73 „	1908. „ „ „ „ „	81.088-76 „
1904. „ „ „ „ „	72.438-23 „	1909. „ „ „ „ „	106.589-64 „
1905. „ „ „ „ „	61.730-60 „	1910. „ „ „ „ „	120.164-38 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módok szerint. Az üzleteredményben a biztosított tagok díjnyukban részesülnek és az 1901. évi üzletfölsőlegetől egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzletfölsőlege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2 százalékos díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat 5 százalékos engedményben részesültek. Az 1907. 1908., 1909., valamint 1910. évi üzletfölsőlegetől pedig tartalékainkat gyarapítottuk, úgy hogy 1910. év végén a tartalékok 2,401.687 53 koronára rugnak. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

A világ legjobb, legolcsóbb és legbiztosabb Kutszivattyuja

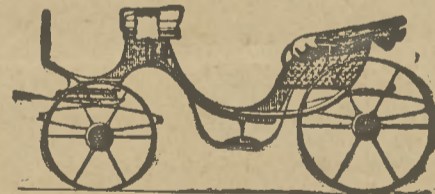
az „**OMEGA**“ **LÁNCZKUT**

mert rendkívüli sok vizet ad,
 mert kis gyermek kezelheti,
 mert soha be nem fagy,
 mert soha nem romlik,
 mert mindenki felszerelheti.

Kérjen felvilágosítást ingyen és bérmentve. **BÁRDOS és BRACHFELD**, Budapest, VI., Gyár-utca 5. sz.

Stumpf Testvérek kocsigyártása.

Budapest, IX., Vágóhid-utca 2. Soroksári-út sarok. Alapított 1871.

Dus raktár új és használt kocsikból. Használt kocsik becsértetnek és átalakítások elfogadtnak jutányos árak mellett Ugyazint mindenféle üzlet és gazdasági kocsik készítése

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

A MAC LAREN-féle magajáró gőzeke

magyarországi vezérképviselete: **Fleischl Samu** cégnél, Budapest, V., Szabadság-tér 16.

Mezőhegyesi nemzetközi ekeversenyen **ELSŐ DÍJ** (állami nagy aranyérem)!

Aranyérem az újzeelandi nemzetközi kiállításon!

A magyar talajviszonyokhoz alkalmazottan tökéletesbitve!

Legnagyobb teljesítőképesség, legkisebb összköltséggel (Holdankint 5'20—7'65 kor.) Enyszerű kezelés, elsőrendű anyag, szolid munka!

Átlagos teljesítőképesség eddigi tapasztalatok szerint napi 20-30 hold, szénfogyasztás 50-70 kg. holdanként.

Kerületi képviseletek: Biharmegyei Gazdák Áru- és Hitelezőszövetkezet Nagyvárad, Dunántuli agrárbank és tárházai r.-t. Kaposvár, Ehler Antal és Fia Győr, Engl Adolf Gyöngyös, Általános Forgalmi Bank Debreczen, Kovács Soma és Társa Arad, Lederer Leó Zombor, Mayer Lajos Delta, Singer Zsigmond Nyitra, Weinberger Ferencz Nagyvárad.

Bővebb felvilágosítást szívesen nyújt fenti vezérképviselet.

Számos kül- és belföldi elismerő nyilatkozat!

Nagyszámu vevők névsora az ország minden vidékéről megtudakolható a fenti vezérképviseletől.

Uj és egyszer használt **zsákok, ponyvák, kötélárúk,**
amerikai manillazsineg kölcsön és eladás
kartellen kívül.

Gazdasági lótakarók.

Távirat :
NAGELA.

NAGEL ADOLF Budapest, V., Arany János-u. 10.

Telefon :
35—92.

Haszonbérleti hirdetmény.

A felséges uralkodó család alapítványa ráczkevei uradalmához tartozó „Felsőszunyoghi“ gazdaság 2316 hold 206 □ öl, Pestmegye, vasuti állomás: Kiskunlaczháza, 1912. évi október 1-től 12 évi időtartamra haszonbérbe adatik. Haszonbérleti ajánlatok a beigérendő évi bérösszeg 10%-ával 1911. évi július 31-ig alulírott főtisztviséghez nyújtandók be, a hol a bérletre vonatkozó feltételek is megtekinthetők.

Cs. és kir. Uradalmi Főtisztviség
Grassl
cs. és kir. főtisztartó.

Minden gazdaságnak, ipartelepnek, kastélynak, lakóháznak stb. lehet ma már olcsón saját villamvilágítása és vízvezetéke, melyet modern gépekkel jutányosan létesítünk.

Költségvetés
ingyen és
térmentve.

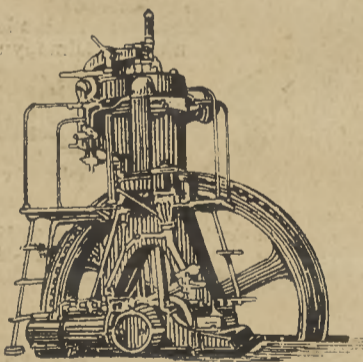
BÁRDOS és BRACHFELD
műszaki és villamosági vállalat,
Budapest, VI., Gyár-utca 7/a

Homokértékesítés.

Akinek homoka van, kérje saját érdekében:
 F. 3. Formák és szerszámok csömöszölt betonárúk előállításához,
 F. A. I. Kézi üzemre berendezett betontégla- és alagsógyártás,
 Cs. G. 4. Kézi üzemre berendezett cementserépgyártás,
 B. B. I. Az üreges építőkövek (betonblokkok) gyártása,
 C. S. I. A cement- és mozaiklapok gyártása
 czimü árjegyzékeinket és prospektusainkat; kérje anyagának díjtalan megvizsgálását, mérnökünk látogatását és tekintse meg üzembem mintatelepünkön összes cementipari homokértékesítő **gépeinket.**

Szántó és Beck mérnök, cementipari gépek gyártása
Budapest, IX., Viola-utca 7. sz.

Eredeti „OTTO“ motorok

DIESEL-nyersolajmotorok
Benzinmotorok
Benzinlokomobilok
 Teljes cséplőkészletek
Hűtő- és jéggyártógépek
Langen és Wolf
 mótorgyár
 Budapest, VI., Váci-Körut 59.
 Műhely: IX., Mester-utca 31.

— Párisi világkiállítás „Grand Prix“ 1900. —

KWIZDA-féle RESTITUTIONSFLUID

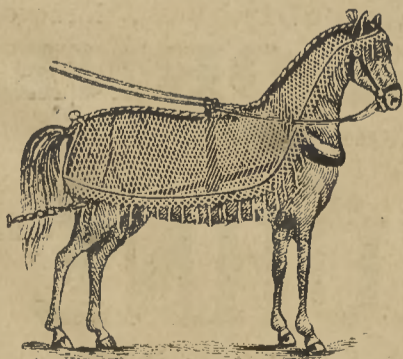
mosóvíz lovak számára. Egy üveg ára K 2.80.

Az udvari istállóban és versenystállóban 40 év óta használatos, mint kitűnő erősítő szer nagyobb munka végzése előtt és után, ingyuladásoknál stb. Trainingben nélkülözhetetlen.

A Kwizda-féle Restitutionsfluid
 csak ezen védjeggyel való
 Védjegy, czimke és csomagolás
 szabadalmazva. 1

Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten VI., Király-utca 12.
 VI., Andrassy-ut 26.

Mindenféle gazdasági kötéláru

nem gyári munka

istráng, kötőfék, marhakötél, rudaló, kender és kőcz (osepü), mindenféle háló és heveder (gurtni), dohányzsineg és zsákzsineg,

angol manilla-fonál,

kéveköttő, zsák és ponyva

legjobb minőségben, legolcsóbb engros árban a 27 év óta fennálló **Bleier és Weisz kötélgyártó cégnél, Budapest, VII., Károly-körut 7. szám** szerezhető be.

Sürgőnyczim: „Kötélgyárak“ — Telefonszám: 18—67.

KLINGER HENRIK

(Gyártelepek: Első magyar vitorlavászon-, len- és jutaárugyár Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövőgyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.)

Raktár:

Budapest, V., Szabadság-tér 11.

Ajánlja készítményeit, u. m.

lisztes, korpa- és gabona-ZSÁKOKAT

lenből, kenderből és jutából, varrással vagy varrás nélkül. Továbbá **vizmentes ponyvákat** gépekre és kazlakra, **nyers szekér- és repczeponyvákat, nyers és ruggantázott kender-tömlőket, vízvedreket, vizmentes lótakarókat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.**

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

LÓHEREFÉJTŐ GÉPEK
 EGYSZERŰS KETTŐS
 TISZTÍTÓ SZERKEZETTEL CS. 125/17m.
 TISZTISÉGIG, GŐZGÉP MŰTŐRS JÁRGÁNY-SHAJTÁSRA

SZABADALMAZOTT
 EGYSÍTETT
 LÓHERÉCSÉPLŐ
 FEJTŐ-és-TISZTÍTÓ
 GÉP

OLCSÓÁRAK
 KEDVEZŐ FIZETÉSI
 FELTÉTELEK
 ÁRJEGYZÉKET
 FELHÍVÁSRA
 LIJMENTESEN

Szücs Ödön
 KÜLT. CÉG
 — BUDAPEST —
 VI. NAGYMEZŐ-UTCA 66.

Rudolf Testvérek

Első magyar-osztrák
 mechanikai juta-kötélárugyár
LIGETFALU-POZSONY.

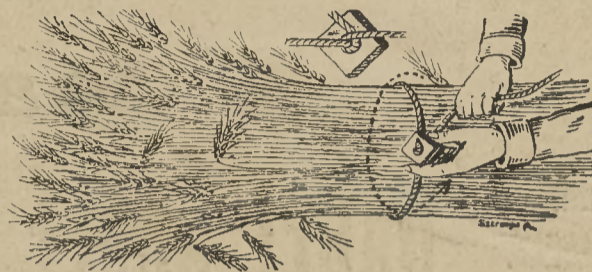
Telefon 683. □ □ Telefon 812.
 Sürgőnyezim: Rudolf Ligetfalu.

Különlegességi gyár zsákmadzagban, kéveköteben, száma és osomagoló, kocsli-(Waggon) kötelekben és henteszernákban, valamint mindennemű juta-kötőanya-
 ***** gokban. *****
 Nagy szállítóképesség! Olcsó árak!

A PERONOSPORA ELLEN

idejében **permetezzünk**
valódi Brixeni Kristály-Azurinnal
 mely jobb, biztosabb és olcsóbb védőszer, mint a kékkő-mészkeverék.
Kapható mindenütt. — Kérjen ingyen prospektust.
 Magyarországi főraktár: **Molnár M. és Társai**
 műszaki és mezőgazdasági cikkek nagykereskedése
Budapest, VI., Gyár-utca 21/g.
Rézkenpor, permetezőgép, borsajtó, zsák, ponyva, gépolaj, gépszij stb. legolcsóbb beszerzési forrása.

A permetezés sikerének kulcsa a gyorsaság!
 Fele időt és harmadrész permetező oldatot takarít meg az, aki **HAIZLER-féle**
„TEMPUS“ permeszórót használ. Minden háti permetezőre alkalmazható.
 Ára 16.— K. ————— Megrendeléseket elfogad a
„BORÁSZATI LAPOK“
 szerkesztősége, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

KÉVEKÖTELEKET

□ fácskával, végei kékre vagy vörösre festve, készít és szállít elsőrendű minőségben, nagyban és kicsinyben, legolcsóbb áron
HELLE O. kötélárugyár
Pozsony, Eötvös-utca 6.

KOBLINGER
 GYŰJTEMEK
 ÉRTELMEZŐ ÉS
 MŰKÖDÉSEK
 BUDAPEST, VII.
 CSENGERY-UTCA 22.

Magyar tenyészvikák

kaphatók:
Gróf Teleki Arvéd
 uradalmában, posta:
Koncza.

Cséplőgarnitúra

Shuttleworth-féle 6 és 8 HP, esetleg kazán v. cséplő külön, olcsón, sürgősen eladó. Ugyanitt egy ugyanily gyármányu **járgányos cséplő**. 5 darab szép vörös-tarka **hágóképes** Bonvihad vidéki **tenyészbika**, néhány igen szép **hasas űsző és tehén**. — 50 hktl. tiszta

siller munkás bor.
 Egy 3 járatu **vizimalom**

kitűnő forgalommal, szép épületekkel, gyümölcsösökkel, rét- és szántóval, országút mentén, egy Ganz-féle hengersizék és kótárral
Willinger Márton
 földbirtokosnál
Zomba, Tolna megye

RUBEROID

16 év óta bevált
tetőfedő és elszigetelő anyag
 viharálló, vízmentes, magas elszigetelő képesség. **Fentartási mázolás felesleges.** Egyszerű alkalmazás. Árajánlat, költségvetés stb. bérmentve.

AVENARIUS-MŰVEK
LIGETFALU (Pozsony).

HERKULES IDOMVASABLAK
Sodronyüveges istállóablak.
HERKULES IDOMVASABLAK

Mindennemű kertészeti és gazdasági építkezésekről szakszerű költségvetéseket készítenek. Mindennemű vasszerkezeti munkálatokat elvállal és elkészít: **Farkas és Társa** vasszerkezeti gyára **BUDAPEST, VI., LEHEL-UTCZA 8. SZ.** Telefon 82-70. Kérjen ingyen árjegyzéket!

Nemcsak **három** nagyságra szabályozható, hanem a **legkönnyebb** és **legtartósabb** a legújabb találmányu
pánczél-járom
 marhák részére.

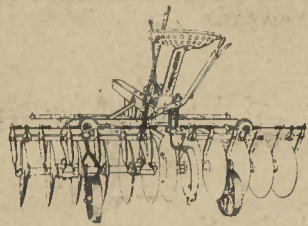
Ára páronként, II. szám, szabályozható, közép-nagyságu ökrök részére ... kor. 17.50
 Ugyanez erősebb ökrök részére ... „ 18.50
 Nem szabályozható, tehének részére „ 16.—

Nem öntvény!
Nejedlo & Pavlista, Prag VIII.

Szénagereblyéket, hirneves
OSBORNE
 fűkaszálógépeket és aratógépeket szállít:
„KÜHNE“
 mezőgazdasági gépgyár r.-t.
MOSON-ban.
 Főraktár:
 Budapest, VI., Váci-Körút 57/a szám.
 Fiókraktárak:
 Debreczen, Kaposvár és Temesvár.

Uj gyártási ág: Motorhajtású cséplőkészletek 3-20 lóerőig.

Egyszerű tartós szerkezet!

Kiváló aczélanyag!

Legujabb rendszerű

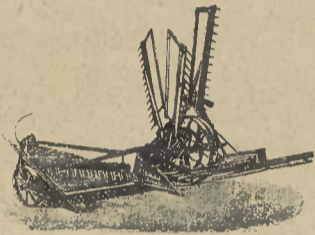
amerikai

TÁRCSÁSBORONÁK.

Fükaszáló, marokrakó és kévekötő
aratógépeink

a legjobbaknak
vannak elismerve

Kivánatra szívesen küldünk
árjegyzéket, költségvetést.

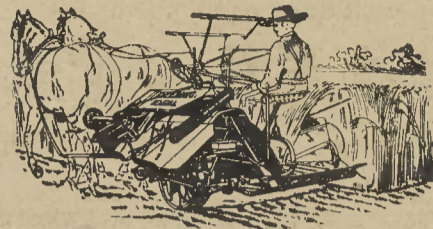
A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
Budapest, V., Váci-körut 32.

Propper Samu

mezőgazdasági gépüzletében

Budapest, V., Váci-körut 52. sz.

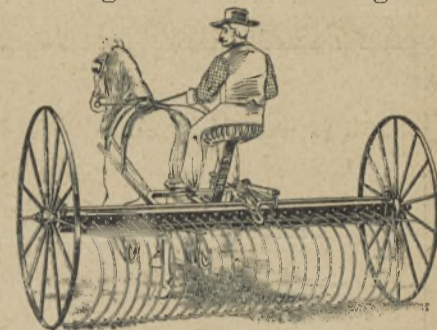
nagy választékban és előnyös áron
kaphatók: lényeges javításokkal ellátott

„Deering“-féle kévekötő-aratógép.

Deering-féle eredeti ame-
rikai kévekötő-arató-gé-
pek, marokrakó-arató-
gépek, gyűjtőgépek, fü-
kaszálógépek és tárcsás-
boronák
legkitűnőbb minőségben,

továbbá a valódi „Sack“-
féle ekék, vetőgépek,
grubberek, boronák,
valamint kitűnő szőlőmi-
velési eszközök, ugy-
szintén javított eredeti
„WESTFALIA“
műtrágyaszórógépek,
nemkülönbön legkitűnőbb
szecskavágó- és répa-
vágógépek, eredeti ame-

„Deering“-féle gyűjtőgép.

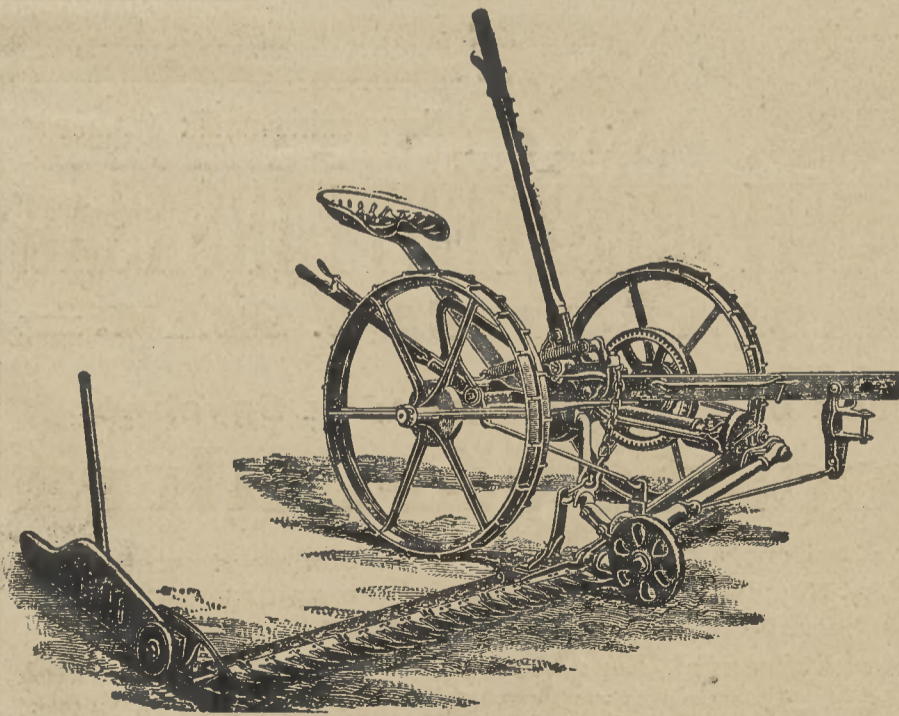
Valódi SACK-féle aczéleke.

rikai OHIO
kukoriczászár-
tépőgépek (Schred-
der), Kayser-féle
gabonacentrifu-
gák, „APOLLO“
meszáló- és per-
metezőgépek,

szalmakötélfonógépek és mindenféle egyéb legelső-
rendű gépek és eszközök.

THE JOHNSTON HARVESTER Co. N. Y.

amerikai aratógépgyár készíti a világ legtökéletesebb fükaszálót, széna-
gyűjtőt, marokrakó és kévekötő aratógépeit.

Elsőrendű anyag, feltétlenül meg-
bizható szerkezet, csekély vonóerőszük-
séglet, olcsó árak.

A specziális magyar viszo-
nyokra alkalmazott Johnston
aratógépek dőlt és kuszált
gabonákban is jó munkát vé-
geznek.

Kérjen árjegyzéket és ajánlatot!

Főraktár

Magyarország, Ausztria és Szerbia részére:

Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Vezérképvisező: Szücs Zsigmond

Bächer Rudolf—Melichár Ferencz

ALAPITTATOTT 1850-ben.

TELEFON 42-50.

— EREDETI —

FWLER-FÉLE GŐZEKÉK

— PÁRATLANOK —

munkateljesítményben, tartósságban és az üzemben való takarékoságban

JOHN FOWLER & Co

BUDAPEST—KELENFÖLD

vasutállomással szemben.

Racionális
homokértékesítéshez

szállítunk munkaképes gépeket és formákat,

téglá-, úrblokk-, tetőszerép, csatorna- és alag-
osövek gyártására. — Saját modern szerkezetek.

Különlegességi gépgyár:

Dr. GASPARY & Co.,
Markranstädt (Németország.)

84. számú broszura ingyen.

A mi modern berendezésű különleges gyár-
telepünk**40 év óta az első helyen áll**az összes présgyárak között és a szakköröknél
a legjobb hírnévnek örvend.Kérje a 357. számú katalogust a bor- és gyümölcs-
présekről, teljes must-telepek, hidraulikus sajtók,
gyümölcs- és szőlőmalmok, szőlőmorzsoló- és
lebogyózó-gépekről.

Több mint 680 kitüntetés, első díj stb.

Ph. Mayfarth & Co.Wien, II., Taborstrasse 71. Képviselek
keresetnek.Szirák, 1911 márczius hó.
**Erdélyi Kereskedelmi Társaság Fodor Ferencz urnak
Kolozsvár.**A 12 drb tinó baj nélkül megérkezett, szépek és
elég olcsók, az árát mellékelem. Az előbb szállított
20 ökrör már munkában van, mind bevált.

Gr. Degenfeld Miklós.

Mosdós, 1911 április hó.

Órgróf Pallaviczini Ede mosdósi gazdasága.Tudatni kívánom, hogy a vásárolt ökrök igen
jók, meg vagyok velük elégedve.

Kasza, intéző.

Zichyujfalu, 1911 márczius hó.

Fodor Ferencz urnak Kolozsvár.A mélt. gróf ur az érkezett bivalyokkal igen
igen meg van elégedve.

Gr. Zichy János uradalma.

Fodor Ferencz urnak Kolozsvár.Legyen szives tudatni, hogy jelenleg lehetne-e
elsőrendű fiatal ökröt (jármost) venni? Milyen
árban? A tavasszal küldöttek nagyon beváltak.
Középhantos, 1911 április hó.

Fiáth István.

A kész szőlővédelmi porok között legrégebbek és ma is leg-
általánosabban elvannak terjedve a **Dr. Aschenbrandt** porok. És
pedig a**BORDÓI POR**

a levelek és vesszők peronosporája és a

RÉZKÉNPOR

a fűtperonospora és lisztharmat ellen.

Ezen utóbbi szer segítségével a múlt évben sikerült sok ezer
hold szőlő termését teljesen megmenteni.A bordói por ára kg.-kint 50 kg.-os zsákokban ... 64 fillér,
kisebb zsákokban ... 68 fillér.A rézkénpor ára kg.-kint 50 kg.-os zsákokban ... 44 fillér,
kisebb zsákokban ... 48 fillér.

Vezérképviselet:

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

Negyvenharmadik üzemév!

ELSŐ

MAGYAR

Negyvenharmadik üzemév!

GYAPJUMOSÓ ÉS BIZOMÁNYI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, V. KER., KÁRPÁT-UTCZA 9. SZÁM.

A gyapjunyírás közeledtével a t. cz.

juhtenyésztő gazdák és gyapjukereskedők figyelmét

gyapjumosógyárunkraKülönösen az ezévi gyapju-
üzleti viszonyok közt leg-
előnyösebb a gyapjak

gyári mosatása.

Nyers-gyapju bizományi osztályunkLEGJOBB értékesítésére képesít bennünket. Kimerítő felvilágosítással és prospektussal kívánatra készséggel szolgálunk. **AZ IGAZGATÓSÁG.**irányítjuk, és annak igénybevételét mint a hazai gyapju **LEGELŐNYÖSEBB** értékesítési módját ajánljuk.

KIVITEL: Osztrák-, Német-, Francia-, Orosz-, stb. országba.

Csomagolózsákot használati díj nélkül kölcsönkép küldünk.

A mosott gyapju után sem raktározási, sem biztosítási díjat nem számítunk.

elvállalja mindennemű zsiros (szennyes) és usztatott (háton-
mosott) gyapju nyers állapotban való bizományi eladását
a legmérsékeltőbb feltételek mellett. A külföldi textil-
ipari piacokkal fennálló kiterjedt összeköttetésünk a gyapju
ipari piacokkal fennálló kiterjedt összeköttetésünk a gyapju